

Utorak, 11. novembar 2008

Svedok Željko Žganjer

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 10.23 h

Molim, ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima. Gospodine sekretare, molim vas najavite predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima u sudnici. Ovo je *Predmet IT-06-90-T, Tužilac protiv Ante Gotovine i ostalih.*

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Nažalost, bio sam 25 minuta duže odsutan nego što sam očekivao. Jasno mi je da je to možda svima koji su čekali bilo neprijatno iznenađenje. Izvinjavam se zbog toga. Gospođo Mahindaratne, da li ste spremni da nastavite?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da, gospodine predsedavajući. Pre nego što počnem, gospodine predsedavajući, želim da ispravim zapisnik. Na stranici transkripta T11450, juče u vezi sa pravnim podnescima, ja sam govorila o dva zapisnika razgovora koje je Odbrana ponudila na usvajanje kao D902 i D904. Ovaj drugi dokument je u zapisnik ušao kao dokazni predmet Odbrane broj D8904. Želela sam samo da to ispravim.

SUDIJA ORIE: Ovim je to ispravljeno. Molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Hvala, gospodine predsedavajući. Gospodine sekretare, zamoliću da se dokument broj 6090 stavi na ekran.

svedok: Željko Žganjer

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽITELJKA MAHINDARATNE - NASTAVAK

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Gospodine Žganjer, mogu li da vas pitam, dok čekamo da se pojavi taj dokument, da pogledate paragraf 38 vaše dopunske izjave. U paragrafu 38, vi govorite o jednom dokumentu i kažete sledeće: „Pokazan mi je primerak specijalnog izveštaja od 27. juna 2002. godine koje mi je poslalo odeljenje kriminalističke vojne policije. Prema ovom izveštaju, vojna policija je istraživala osumnjičene u vezi sa ubistvima u Varivodama i Gošiću, uključujući i osumnjičenog Gorana Vunića. Istraga je uključivala nameru da se dobiju pojedini oružju koje su zadužili pripadnici jedinice, kao i oduzimanje oružja vojnoj jedinici u svrhu balističke analize, uzevši u obzir čaure nađene na mestu zločina u vezi sa ubistvima u Gošiću. Sprovedenje istrage je sprečio zapovednik čete vojne policije Nenad Mrkota.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

Sećam se ovog predmeta i materijala podnetih u vezi sa ovim. Istražitelj vojne policije, Šimić, je u boljem položaju da iznese više informacija o tom pitanju. Ovi su mi materijali dostavljeni na moj zahtev. Verujem da bi pravi počinioci ovog zločina bili izvedeni pred sud da je istraga bila sprovedena kako je planirano. Koliko ja znam, Goran Vunić je uvek bio pominjan u svojstvu osumnjičenog u ovom slučaju. Ne znam da je on bio smatran za doušnika ili svedoka u ovom predmetu.“ Gospodine Žganjer, možete li da pogledate ovaj dokument na ekranu, i da nam kažete, a to je u stvari dokument koji ste vi identifikovali u paragrafu 38, ko je tačno, želela bih da nam kažete preciznu odrednicu osobe koja vam je poslala ovaj specijalni izveštaj. Zamoliću vas da pogledate i sam vrh i sam kraj dokumenta gde se nalazi potpis. Recite nam kada želite da pogledamo sledeću stranicu ovog dokumenta, gospodine Žganjer.

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Prije nego što odgovorim na ovo pitanje, ja bih samo želio ispraviti jednu, vjerujem omašku, u ovoj dopuni moje izjave. Kao datum mog rođenja navodi se 15. januar 1995. Radi se o omašci, ja sam rođen 1955. godine. A sad bih želio odgovoriti na vaše pitanje, naravno.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Da, verovatno se radi samo o grešci u verziji na hrvatskom vaše izjave, gospodine Žganjer, jer u verziji na engleskom, koju ste potpisali, to je ispravno.

SUDIJA ORIE: Nemojmo trošiti puno vremena na to. Svima je jasno da niste rođeni 1995.godine. Molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Gospodine Žganjer, možete li odgovoriti na moje pitanje. Moje pitanje je bilo: Molim vas, da li biste mogli, gledajući ovaj dokument, da pogledate samo zaglavlje dokumenta kao i potpis, i da nam kažete u kom svojstvu je bila osoba koja vam je poslala ovaj specijalni izveštaj? Da li želite da vidite drugu stranicu?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Dakle, ja potvrđujem da sam primio ovaj dokument kojeg navodim u paragrafu 38 svoje dopunjene izjave. Dokument mi je, koliko se sjećam, a mislim da se dobro sjećam, osobno donio i uručio načelnik odjela kriminalističke vojne policije. Ako mi pokažete drugu stranu ovog posebnog izvješća, moguće i da ću ga precizno imenovati.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine sekretare.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Dok čekamo sledeću stranicu, možete li da potvrdite...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Možete li još malo niže? Da.

SVEDOK ŽGANJER: Da, da. Donio mi ga je i osobno dao gospodin Ante Glavan, načelnik kriminalističke uprave vojne policije. Ovaj dokument sa pripadajućim priložima.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Ako mogu... Da li se slažete, gospodine Žganjer, ako navedem njegov čitav opis na sledeći način: Načelnik službe vojne policije odeljenja kriminalističke vojne policije u upravi za obaveštajna i sigurnosna pitanja Ministarstva odbrane? Da li je to tačno?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Ja ću vas malo ispraviti. Radi se o načelniku uprave kriminalističke vojne policije, bojniku Anti Glavanu. Ovaj dodatak gdje spominjete sigurnosno-obavještajnu zajednicu, to je posebni dio Ministarstva obrane. To je posebna služba unutar Ministarstva obrane. Ovdje se radi o vojnoj policiji, konkretno o upravi kriminalističke vojne policije na čijem je čelu u to vrijeme bio gospodin Ante Glavan. Dakle, ovaj dokument nema izravne veze sa sigurnosnim sustavom unutar Ministarstva obrane. Ovaj dokument je produkt rada Uprave kriminalističke vojne policije.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: To je tačno, gospodine Žganjer. Ja to ni ne sporim. Htela sam samo da ukažem...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ako bismo mogli, gospodine sekretare, da vidimo prvu stranicu.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Da li ta jedinica potpada pod...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ako možemo da vidimo vrh stranice.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: ...upravu za obaveštajno-sigurnosne poslove Ministarstva odbrane? Mene zanima da li je i njegova jedinica bila deo većeg odeljenja za obaveštajno-sigurnosne poslove Ministarstva odbrane?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno je. U memorandumu ovog podneska stoji *Uprava za obaveštajno-sigurnosne poslove*. Međutim, koliko ja znam, u Ministarstvu obrane...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: (*preklapanje govornika*) To je u redu. Ako pogledamo paragraf 1 tog dokumenta, stoji sledeće: „Na osnovu vašeg zahteva...“. Molim vas, gospodine Žganjer, na ekranu možete da pratite dokument: „Na osnovu vašeg zahteva za preduzimanje svih neophodnih radnji, odeljenje kriminalističke vojne policije - službe vojne policije, nastavlja sa prikupljanjem obaveštenja i dokumentacije. Mi smo prikupili dokumentaciju vezano za postupanje pripadnika čete vojne policije 72. Bataljona vojne policije Šibenik tokom sprovođenja operativne akcije *Varivode* koja je vođena u oktobru 1995. godine od strane kriminalističke policije MUP-a Republike Hrvatske u saradnji sa pripadnicima vojne policije, a na osnovu zahteva županijskog javnog tužioca u Zadru, a povodom teških krivičnih dela počinjenih na području Gošića i Varivoda.“ U sledećem paragrafu stoji: „Dokumentacija...“

SUDIJA ORIE: Gospodo Mahindaratne, dok čitate, očigledno je da vi čitate iz nekog drugog prevoda, koji se razlikuje od našeg. Razlike možda nisu toliko bitne.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Žao mi je, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: To što vi čitate nije ono što mi vidimo u prevodu. Stoga se pitam da li vi možda pratite neki drugi prevod a ne ovaj koji je učitani u elektronskoj sudnici?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Žao mi je, gospodine predsedavajući. Ja imam revidirani prevod, ali mogu da čitam sa ekrana...

SUDIJA ORIE: Ne, ne. Verzija na ekranu nije revidirana. Tako da ukoliko vi imate revidiranu verziju, nemam problem sa vašim čitanjem. Naravno, revidirana verzija bi trebalo da postoji i u elektronskoj sudnici, a ne da samo vi imate pristup toj verziji; a od nas tražite da gledamo u nerevidiranu.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ja se izvinjavam, gospodine predsedavajući. To je moja greška. Nisam bila svesna da je ovo što je u elektronskom sistemu nerevidirana verzija. Mislila sam da je...

SUDIJA ORIE: Pa čovek bi to pomislio kada bi na ekranu video da piše „nerevidirana verzija“, zar ne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Tako je, gospodine predsedavajući. Ja sam samo gledala u moju štampanu verziju, ali nisam... Samo želim da uputim svedoka, tako da ću ići na nerevidiranu verziju. Onda, kasnije...

SUDIJA ORIE: (*preklapanje govornika*) ... ako kažete da vam je na raspolaganju revidirana verzija, naravno, svedok vidi originalni dokument pa mu nije ni važno koji to mi prevod gledamo, a koji vi sada čitate. Video sam da je gospodin Mišetić ustao, ali je ponovo seo.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni sude, ja pred sobom imam nerevidiranu verziju. Proveravam sa svojim referentom za predmet da vidimo da li nam je obelodanjen revidirani prevod.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Obevešću vas za trenutak. Upravo proveravam sa... Te revizije su stalno u toku, dok mi razgovaramo, tako da, gospodine predsedavajući, tako da ja ne znam u kojoj fazi... Ja sam ovo sinoć odštampala. Odgovoriću vam za minut. Mogu li da nastavim u međuvremenu sa radom na osnovu nerevidirane verzije?

SUDIJA ORIE: Ne. Hoću reći, nastavite na osnovu revidirane verzije, jer ste počeli da čitate odatle. Svedok ionako čita sa originala, a mi ćemo kasnije proveriti da li ima nekih znatnih razlika između dva teksta. Molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Zahvaljujem se, gospodine predsedavajući. I izvinjavam se zbog ovoga.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Dakle, gospodine Žganjer, u sledećem paragrafu stoji: „Prikupljena dokumentacija se odnosi na Gorana Vunića, koji je trebalo da bude krivično gonjen zbog postojanja razumne sumnje da je, u kritično vreme, bio na mestima gde su počinjena krivična dela u Gošićima i Varivodama. Na osnovu naloga županijskog suda u Zadru, trebalo je da se sprovede krivična istraga protiv njega. Vojni sud u Splitu je izdao nalog da se sprovedu istražne radnje protiv njega, ali su svi postupci obustavljeni na osnovu naređenja tadašnjeg komandanta čete vojne policije u Šibeniku, Nenada Mrkote, danas civila, o čemu je poručnik Damir Šimić, tadašnji načelnik službe kriminalističke vojne policije sačinio službenu belešku. Obavljen je informativni razgovor sa poručnikom Damirom Šimićem o navedenim

okolnostima, i sačinjen je zapisnik o uzimanju izjave.“ Pre nego što vam postavim moje pitanje, gospodine Žganjer, želim da vam pročitam još nekoliko delova ovog dokumenta.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, ako ćemo samo čitati dokument i šta je u njemu, mislim da to nije primereno.

SUDIJA ORIE: Pa, primerenost čitanja zavisi od pitanja koje će nakon toga uslediti. Gospođo Mahindaratne, ako čitate samo da biste tražili potvrdu, ili ako čitate zato što bi svedoka trebalo podsetiti na to šta se nalazi u pismu, kako bi mogao da odgovori na neka druga pitanja, tu svakako onda nema ničeg pogrešnog. Ali u svakom slučaju, ne treba da bude praksa da vi od svedoka tražite bilo nove detalje ili da vam kaže nešto što se već nalazi u dokumentu. Molim vas imajte to na umu kada budete donosili odluku o tome hoćete li ili nećete dalje čitati.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ne, gospodine predsedavajući, ja sam samo imala nameru da podsetim svedoka i postavim osnov za moje sledeće pitanje. Nisam uzalud čitala ovaj tekst.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Zamoliću vas, gospodine sekretare, da nam pokažete sledeću stranicu na BHS-u.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: U paragrafu broj 4, stoji: „Prema do sada prikupljenim informacijama tokom krivične istrage, i na osnovu dokumentacije koju vam dostavljamo u prilogu posebnog izveštaja, vidi se da je Nenad Mrkota bio upoznat sa određenim okolnostima vezano za vršenje krivičnih dela i za potencijalne počinioce. Svojim postupcima je direktno uticao na postupanje prema osobama tokom krivične istrage, a naročito na postupanje prema Goranu Vuniću. Time je počinio krivično delo. Isto tako, postoji sumnja da je Nenad Mrkota svojim postupcima i davanjem uputstava uticao ili lično počinio dela kojima je uništio ili prikrrio dokaze vezano za krivična dela koja su počinjena u Gošićima i Varivodama.“ Dalje se nalaze pojedinosti o tome šta je utvrđeno, i navodi se... vi izveštavate koji su dalji koraci preduzeti u vezi sa ovim. U paragrafu 3, u odeljku 4, navodi se: „U skladu sa prethodno navedenim, smatramo da bi bilo potrebno sprovesti posebne mere nadzora i snimanja telefonskih razgovora, naime - koristiti opremu za tehničku komunikaciju na daljinu prema Članu 180...“

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: U verziji na engleskom, sada bi trebalo da pređemo na sledeću stranu, gospodine sekretare. Gospodine sekretare, ako možemo na sledeću stranu. Da. Hvala. Ako biste mogli da...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: „...Zakona o kaznenom postupku kojim bi bile obuhvaćene sledeće osobe koja imaju saznanja ili su u vezi sa počinjenjem krivičnih dela u Gošićima i Varivodama, a ovo su navedena imena: civili Nenad Mrkota, Ivan Mikulandra, Boško Ramljak, Josip Juras, i vojna lica pukovnik Mihalj Budimir i pukovnik Miro Primorac.“ Gospodine Žganjer, da vas prvo pitam sledeće: ko je osoba koja je ovde navedena kao pukovnik Mihalj Budimir? Da li znate na kojem je on položaju bio?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Poznata mi je ta osoba, Mihalj Budimir. Mislim da je on bio 1992. godine i nakon toga zapovjednik 72. bojne vojne policije u Splitu. Znam to što sam od travnja ili svibnja 1992. godine do svibnja 1993. godine bio zamjenik vojnog tužitelja u Šibeniku. Da li je i nakon 1993. godine i koliko dugo nakon 1993. godine Mihail Budimir bio zapovjednik 72. bojne vojne policije u Splitu, ne znam, vjerujem da jeste, ali do kada točno, to vam ne bih znao kazati, jer sam početkom lipnja 1993. godine napustio vojno tužilaštvo i postao županijski državni odvjetnik u Šibeniku.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Da li možete reći Pretresnom veću koji je bio ishod ove istrage kada je reč o postupanju 72. bataljona vojne policije, a posebno o ponašanju Nenada Mrkote koji je, kao što znate, sprečio istragu koja se vodila protiv Gorana Vunića? Da li se došlo do nekog konačnog rezultata te istrage o kojoj ste vi dobili ovaj posebni izvještaj?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Ja sam to izvješće dobio, kao što sam kazao, krajem lipnja 2002. godine. Znam da sam tada u kontaktima sa službenicima vojne policije razgovarao primarno o tome možemo li sada nakon sedam godina od samog incidenta u Varivodama i Gošićima pronaći oružje izvidničke satnije 113. brigade Hrvatske vojske, i ako možemo, možemo li to oružje podvrći balističkom vještačenju u cilju da utvrdimo da li je iz nekog od tog oružja koje su tada u vrijeme događaja dužili neki pripadnici izvidničke satne 113. brigade pucano u Gošićima i Varivodama. Pritom naglašavam da su na mjestu događaja ubojstva civila u Gošićima i Varivodama nađene čahure. Dakle, naša nastojanja u tom času kad sam primio ovo posebno izvješće, bila su primarno usmjerena na pokušaj da nađemo to oružje i da provedemo balistička vještačenja, ponavljam, ne bi li zapravo utvrdili da je iz nekog od tih oružja pucano u Gošićima i Varivodama. Koliko se mogu prisjetiti, znam, zbog protoka vremena od sedam godina, da se to oružje pokušalo naći na više mjesta. Prisjećam se, bilo je govora da je dio tog oružja konzerviran. Nešto od oružja je i nađeno. Obavješten sam da je dio tog pronađenog oružja i balistički vještačen. Dok sam bio županijski državni odvjetnik u Šibeniku, nisam dobio rezultate tog balističkog vještačenja, a ja sam faktički prestao obavljati dužnost županijskog državnog odvjetnika u Šibeniku 15. rujna 2002. godine, kad sam prešao u Zagreb na novu dužnost.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Gospodine Žganjer, samo da ispravimo nešto u zapisniku, vi ste rekli da ste ovaj specijalni izvještaj dobili krajem juna 2003. Mislim da ste vi mislili na 2002. godinu. Htela sam samo da to ispravimo za zapisnik. Da li je Goran Vunić...

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: 2002.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Da li znate u kojoj je jedinici bio Goran Vunić tokom 1995. godine, u vreme kada se protiv njega sprovodila istraga? Ne pitam za nižu jedinicu, već generalno za brigadu.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ja ulažem prigovor jer nema osnova za ovo, a razlozi će biti jasniji tokom unakrsnog ispitivanja, časni Sude. Ali ako može gospođa Mahindaratne da utvrdi da je gospodin Vunić bio pod istragom 1995. godine i kada je bio, mislim da bi to moglo biti od pomoći.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Mislim da sam ja ponudila sasvim dovoljno dokumenata koji pokazuju da se vodila istraga protiv gospodina Gorana Vunića u odnosu na ubistva u Gošiću.

Ja sam dostavila dokazne predmete Tužilaštva broj P970, broj P971, i ovaj dokument koji je sad na ekranu to pokazuje. Ne znam šta još gospodin Mišetić traži od mene da dostavim kako bih utvrdila da se vodila istraga 1995. godine protiv gospodina Vunića.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ja verujem da se radi o prilogu uz ovaj dokazni predmet, koji gospođa Mahindaratne ima nameru da ponudi na usvajanje. Ja povlačim svoj prigovor, ali mislim da će vam biti jasnije kada se bude govorilo o prilogu.

SUDIJA ORIE: Ja se nadam da vama ne smeta što Pretresno veće, na osnovu samo ovih brojeva, još uvek ne razume o čemu se radi. Ako ne bude osnova, mi ćemo to utvrditi. Molim vas nastavite, gospođu Mahindaratne.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Moje pitanje, gospodine Žganjer je bilo: Da li znate u kojoj brigadi je gospodin Goran Vunić bio u vreme istrage protiv njega 1995. godine?
SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Pretpostavljam da mi Sud dozvoljava odgovor na ovo pitanje...

SUDIJA ORIE: Da. Molim vas, ako biste mogli da nam kažete u kojoj je brigadi bio gospodin Goran Vunić 1995. godine? Molim vas nastavite.

prevodioci: Mogu li molim vas mikrofoni da se isključe?

SVEDOK ŽGANJER: Koliko se ja sjećam, gospodin Goran Vunić bio je pripadnik 113. brigade Hrvatske vojske. A prisjećam se još jednog konkretno, zapravo, detalja vezanog za njegovo zaduženje, mislim da je on bio zapovjednik jednog od vodova izvidničke satnije 113. brigade Hrvatske vojske.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Hvala, gospodine Žganjer.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, molim da se ovaj dokument uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Vidim da nema prigovora. Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P1062.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P1062 se uvrštava u spis.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine sekretare, molim vas dokazni predmet Tužilaštva broj P970.

SUDIJA ORIE: U međuvremenu, samo za zapisnik da kažem da nisam čuo prigovor.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Gospodine Žganjer, da li ste već ranije videli ovaj dokument? Recite nam ukoliko želite da pogledamo sledeću stranicu.

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Budite ljubazni, pokažite mi sledeću stranicu. Vidio sam ovaj dokument.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Da li je on bio poslat vama zajedno sa onim posebnim izveštajem koji smo malopre gledali?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Mislim da jeste.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Sada, u paragrafu 1, koji nosi broj 1, piše... radi se o belešci koju je sastavio poručnik Damir Simić. Tu stoji: „Goran Vunić, sin Ante...“, zatim su tu njegove generalije „...pripadnik 113. pešačke brigade, iz razloga što je, nakon operacije *Oluja*, neutvrđenog dana u avgustu 1995. godine, zajedno sa još dvojicom neidentifikovanih osoba, pucao i lišio života Gojka Ležajića u njegovom dvorištu u Gošićima. Komšije su sahranile telo na mesnom groblju, (izjave dali Savo Letunica i Milan Letunica)“. Ovo sam vam pročitala jer je to povezano sa sledećim dokumentom koji ću pokazati.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Molim vas, gospodine sekretare, da nam prikažete dokument broj 6091.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Uputiću vas prvo na paragraf 39 vaše dodatne izjave, gospodine Žganjer. Zamoliću vas da pogledate paragraf 39 vaše dopunske izjave, i tamo stoji: „Pokazana mi je kopija pisma od 23. oktobra 1995. godine koju je županijski javni tužilac iz Zadra poslao zadarsko-kninskoj policijskoj upravi u vezi sa upravnim postupkom u slučaju *Varivode, Gošić, Zrmanja*. U ovom slučaju, jedan od osumnjičenih za ubistvo Gojka Ležajića u Gošiću, bio je Goran Vunić. Ovim pismom, županijski javni tužilac uputio je u policijsku zadarsko-kninsku upravu da istraži ovaj slučaj. Ovaj mi je dokument poznat.“ Recite, da li je i ovo pismo takođe bilo priloženo onom posebnom izveštaju koji smo ranije gledali?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Mislim da je.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Moliću da pogledate paragraf 1 u ovom pismu, paragraf broj 1, tu se opet kaže, i ja neću... tu je rukom upisano „Goran Vunić“ a zatim piše: „Vunić...“ onda je tu prazan prostor „...iz Čiste Velike, sada izbeglica u Vodicama (obrijana kosa sa čuperkom na vrhu glave što podseća na gnezdo), neutvrđenog dana u toku avgusta 1995. nakon operacije *Oluja*, zajedno sa još dvojicom za sada neidentifikovanih osoba, iz vatrenog oružja je ubio Gojka Ležajića u dvorištu njegove kuće u Gošićima, kojeg su kasnije meštani sahranili na mesnom groblju (izjave Save Letunice i Milana Letunice)“. U verziji na hrvatskom, ime Vunić Goran je upisano rukom. Da li možda znate ko je rukom tu upisao?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Ne znam tko je to rukom napisao, ali bi to možda znao potpisnik ovog zahtjeva policijskoj upravi zadarsko-kninskoj. To je dokument koji je sačinjen u županijskom državnom odvjetništvu Zadar 1995. godine, dok je područje Gošića bilo u nadležnosti tog državnog odvjetništva.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Da li ste imali bilo kakav razlog da sumnjate u autentičnost ovog dokumenta na osnovu toga što je ime Gorana Vunića rukom upisano na dokument, kada ste to primili sa... kao prilog sa onim posebnim izveštajem koji smo malopre gledali?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, ja ulažem prigovor na to šta koleginica podrazumeva pod „autentičnost“? Da li je autentično ako je neko upisao ime rukom, ili ona sugerise da je ime koje je ispod praznog prostora isto kao i ime pisano rukom?

SUDIJA ORIE: Možda bi svedok ova zapažanja mogao da uzme u obzir u svom odgovoru. Ako kaže da ima sumnji u autentičnost, da onda objasni šta je tu podrazumevao; ali ako nema sumnji, naravno...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Gospodine Žganjer, možete li odgovoriti na moje pitanje, a pitanje je bilo da li ste imali sumnje u autentičnost ovog dokumenta i možete li da uzmete u obzir ona pitanja koja je spomenuo gospodin Mišetić, kada ste dobili ovaj dokument koji je bio u prilogu posebnog izveštaja koji vam je upućen? To je dokument koji smo maločas pogledali, a koji je nosio datum 27. juni 2002. godine.

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Moram kazati da se ovdje radi o jednoj neuobičajenoj intervenciji u tekst dopisa koje državno odvjetništvo šalje nadležnoj policiji. Međutim, nisam imao razloga za ozbiljnu sumnju da se radi o Vunić Goranu. Zašto? Pa pored ovog dokumenta, primio sam i druge dokumente iz kojih je proizilazilo da je vojna policija 1995. godine imala određene sumnje upravo prema Goranu Vuniću. Vi ste mi maloprije pokazali dokument kojeg je potpisao službenik vojne policije gospodin Damir Šimić, gdje se posve nesporno radi o jednom od osumnjičenika, a to je upravo Vunić Goran. Ta se osoba spominje i u ovom dokumentu. Ovaj dokument je od 23. listopada 1995. godine, a onaj koji ste mi maloprije pokazali potpisan od gospodina Damira Šimića nosi datum, ako se ne varam, 25. listopada 1995. Dakle, radi se zapravo o dva dokumenta koja su sačinjena u razmaku od dva dana.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Hvala vam na tom odgovoru, gospodine Žganjer.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, molim da se ovaj dokument usvoji u spis.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Prigovor, časni Sude, i predlažem da se ovaj dokumet označi za identifikaciju. Odbrana će tokom unakrsnog ispitivanja prikazati original tog pisma koje je bilo upućeno od strane županijskog tužilaštva, i videćemo da ime pod tačkom 1 zapravo nije Goran Vunić. Mi smo dobili original iz kancelarije državnog javnog tužioca Hrvatske. Iznenaden sam da Tužilaštvo nije tražilo original, ali ćemo ovo istražiti u unakrsnom ispitivanju. Predlažem da se označi za identifikaciju, a onda neka Pretresno veće kasnije odluči kako će se odnositi prema tom dokazu.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, htela bih da uđe u zapisnik, da poređenje ovog dokumenta i dokaznog predmeta Tužilaštva broj P970 koji smo maločas pogledali, mislim da jasno pokazuje da osoba koja se pominje u ova dva pasusa je ista osoba, jer se radi o istovetnim pojednostima.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude , ja imam original dokumenta...

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Da vidimo za sada. Gospođa Mahindaratne pokazuje da nema sumnji u pogledu autentičnosti ovoga dokumenta, šta god to može da znači. Gospodin Mišetić kaže da ima drugi original, što ostaje da se razmotri. Mogu čak i da postoje dva autentična dokumenta, koja nisu ista. Autentičnost se, svakako, mora tumačiti kada se govori...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude...

SUDIJA ORIE: ...u okviru konteksta. Mi ćemo za sada, gospođu Mahindaratne, ovaj dokument označiti za identifikaciju. Konačna odluka o usvajanju u pogledu pokretanja bilo kojeg pitanja autentičnosti ili nekog drugog pitanja je nešto o čemu će Pretresno veće odlučiti nakon što razmotrimo sve informacije koje strane u postupku budu predočile Sudu.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, časni Sude. Dopustite mi da kažem, za zapisnik, mi ćemo, zapravo, ići korak po korak kroz istragu sve do ovog pisma, da bismo ovo pitanje istražili...

SUDIJA ORIE: Da, da...

ADVOKAT MIŠETIĆ: ...sa svedokom.

SUDIJA ORIE: ...Gospodine Mišetiću, Pretresno veće će imati prilike da vidi kako ćete vi postupiti.

ADVOKAT MIŠETIĆ: U redu. Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Molim vas nastavite, gospođu Mahindaratne. Zapravo ne. Prvo gospodin sekretar.

sekretar: Časni Sude, ovaj dokument će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P1063, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P1063 ostaje u tom statusu. Molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Gospodine Žganjer, pogledajmo paragraf 45 vaše dopunske izjave. U pasusu 45, a to je prilično dugačak pasus, pročitacu samo odeljak koji počinje u redu 7.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Izvinjavam se zbog toga, gospodine predsedavajući.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Počev od reda 7, vi kažete... spominjete slučajeve *Varivode*, *Gošići i Zrmanja*, i kažete: „Po završetku suđenja, optuženi je oslobođen optužbi za ubistvo u vezi sa ubistvima u Varivodama i Gošićima, a Ivica Petrić je bio osuđen za

ubistvo u Zrmanji i osuđen je na šest godina zatvora.“ Zatim iznosite pojedinosti, i kažete: „Kako god, Vrhovni sud je doneo oslobodajuću presudu i uputio ovaj predmet na ponovno suđenje županijskom sudu u Zadru. Zatim, što se tiče promene teritorijalne nadležnosti, slučaj je dospao u nadležnost županijskog suda u Šibeniku, a ja sam kao županijski javni tužilac preuzeo slučaj. Kada sam preuzeo slučaj, analizirao sam dokaze i utvrdio da nije bilo pouzdanih dokaza da bi se moglo postupiti protiv optuženih koji su u ovom predmetu bili optuženi. O tome sam razgovarao sa hrvatskim javnim tužiocem i njegovim zamenicima, i dobili smo odobrenje da se ovaj predmet ukine protiv ove petorice osumnjičenih. Nije mi poznato da se bilo kome sudilo za zločine posle toga. Mislim da je vojnom policajcu Šimiću bilo dopušteno da sprovede istragu, uključujući balističko testiranje u oktobru 1995. godine, kao što je bilo planirano, a stvarni počinioci bi onda mogli biti identifikovani.“ Da li ste vi kao državni tužilac zadužen za ovaj slučaj, ispitali sve krivične i istražne spise koji su se odnosili na slučajeve *Varivode*, *Gošići* i *Zrmanja* pre nego što ste došli do zaključka da nije bilo pouzdanih dokaza da se postupi protiv ovih pet osoba koje su bile optužene u ovom predmetu o kojem je vođeno suđenje?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Događaj u Zrmanji kojeg spominjete u vašem pitanju je pravomoćno okončan. Ja sam dobio predmet koji se odnosio na slučajeve ubojstva civila u Gošićima i Varivodama. Vjerujte, ja sam jako dobro i temeljito proučio taj predmet jer nije bilo svejedno doći i kazati državnom odvjetniku: „Gospodine odvjetniče, ja u tom predmetu ne vidim nikakvih činjenica i razumnih dokaza za tvrdnju da su te osobe počinile kazneno djelo“. Prema tome, ja sam vrlo temeljito destilirao stanje stvari u tom predmetu, jer sam bio kategoričan u odluci da protiv optuženih osoba treba odustati od kaznenog progona za, ni manje ni više nego 17 teških ubojstava počinjenih u Gošićima i Varivodama. Sedam civila je ubijeno u Gošićima, a devet u Varivodama. To bi bio odgovor na vaše pitanje.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Hvala vam na tome, gospodine Žganjer. U jednom od tih materijala koje ste pomenuli... rekli ste da ste pregledali spise za Varivode i Gošiće temeljno. Da li je u nekom od tih materijala, bilo ikakvog navoda o razlozima zašto je Nenad Mrkota zaustavio istragu protiv Gorana Vunića?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Tu bi trebalo jednu stvar pojasniti. Postojao je sudski spis koji se odnosio na predmet *Gošići* i *Varivode*, koji je nakon promjene nadležnosti od strane županijskog suda u Zadru dostavljen županijskom sudu u Šibeniku. Meni je dostavljen dio državno odvjetničkog spisa koji se odnosi na slučajeve *Gošići* i *Varivode*. Ja sam temeljito pregledao i proučio dokazni materijal koji je postojao u sudskom spisu. Goran Vunić se u tom sudskom spisu, naglašavam u sudskom spisu, koliko se sad mogu prisjetiti nije spominjao kao osoba koja bi na ovaj ili onaj način bila pod sumnjom. Kada se zapravo počinje spominjati Goran Vunić? Kad sam odustao od kaznenog progona protiv ovih optuženika, postavilo se pitanje ako oni to nisu napravili, a po mom dubokom uvjerenju ti ljudi nisu napravili, tko je onda pobio tih sedamnaest ljudi? Za državnog odvjetnika je bio u tom slučaju završen slučaj protiv tih optuženika, ali je počeo postupak, onaj pretkazneni postupak utvrđivanja tko je onda to napravio. I iz rezultata tog postupanja u pretkaznenoj fazi, ja sam došao do saznanja 2002. godine o tome da je iz nekih razloga zapovjednik satnije vojne policije u Šibeniku Nenad Mrkota opstruirao postupanje vojnog policajca, policijskog službenika Damira Šimića. Tada se zapravo pojavljuje ta sumnja da bi možda i osoba po imenu Goran Vunić mogla doći u obzir kao mogući počinitelj kaznenog djela u Gošićima i Varivodama. Iz podataka koje ovdje gledam na ekranu, u čiju autentičnost i vjerodostojnost sumnja Obrana, Goran Vunić se spominje kao osoba pod sumnjom

za županijsko državno odvjetništvo u Zadru, kao nadležno odvjetništvo još 1995. godine, a ja predmet dobivam 1999. godine, nakon promjene teritorijalne nadležnosti. Tada se događa ovo o čemu govorim, i tada zapravo poduzimam odgovarajuće mjere i radnje da pokušamo zapravo pronaći i otkriti počinitelje tog kaznenog djela. Ne znam da li sam bio dovoljno jasan u ovom odgovoru?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da, bili ste, gospodine Žganjer.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Oprostite što prekidam, časni Sude, ali ponovo se radi o problemu prevoda kada se kaže „prekrivičnom postupku“ a to je prevedeno kao „pretpretresni“. Juče smo rešili problem, ali radi se o današnjem transkriptu.

SUDIJA ORIE: To je ušlo u zapisnik.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Možete nastaviti.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Hvala, gospodine Žganjer. Ja imam još samo par pitanja. Juče smo razgovarali o istrazi koju su sproveli pripadnici kriminalističke policije Šibenika i Knina, a koja se odnosila na incidente u Gruborima i to po vašim instrukcijama. Pogledajmo sada pasus 19 vaše dodatne izjave, vi spominjete jednog od istražitelja, po imenu Joško Ferara. Vi kažete da ste sa njim otišli, posetili ste selo Grubori, da biste stekli utisak o tom području. Juče ste, takođe, rekli da ste imali sastanak i razgovore sa istražiteljima; da budem precizna, pročitacu tačno ono što ste vi rekli.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE : Da kažem za zapisnik, to je u transkriptu broj 11.512.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Vi kažete: „Obavio sam razgovor sa policajcima koji su učestvovali u krivičnom postupku u ovom slučaju. Uneo sam beleške o razgovoru na naslovnoj strani predmetnog spisa.“ Ovde govorim o istrazi o događajima u Gruborima, gospodine Žganjer. Moje pitanje je: Da li ste poznavali policajce koji su sproveli istragu, istragu koju ste vi pokrenuli 2001. godine? Kada kažem da li ste ih poznavali, mislim da li ste ih poznavali profesionalno? Ne mislim ni na kakve lične kontakte.

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Referiram se na svoju dopunu izjave u paragrafu 19. Policijskog djelatnika Joška Feraru sam pozavao kao i mnoge policijske djelatnike iz policijske uprave šibensko-kninske. Na koncu konca, ja sam 24 godine radio kao državni odvjetnik na raznim funkcijama u Šibeniku, i po prirodi stvari, normalno je da sam poznavao mnoge od policijskih službenika. Ako me pitate zapravo za onu bilješku na koju sam napravio u svom spisu...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Ne, gospodine Žganjer. Odgovorili ste na moje pitanje. A sada, rekli ste da ste radili sa kriminalističkom policijom Šibenika i Knina dok ste bili županijski javni tužilac u Šibeniku. Da li ste imali bilo kakvog razloga da sumnjate, da kad ti policajci vode razgovore sa svedocima u vezi sa događajima u Gruborima, a na osnovu vaših

instrukcija, da su oni te razgovore obavili na adekvatan način... i u skladu sa zakonima Hrvatske, i poštujući prava onih sa kojima se razgovor obavljao?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Mislim da su razgovori koje su obavili policijski službenici sa osobama koje imaju određena saznanja o događajima u Gruborima, obavljani profesionalno, korektno, uz puno poštivanje osobnog i ljudskog integriteta tih građana. Nisam, za vreme dok sam bio županijski državni odvjetnik, nikada imao prilike čuti da su ti razgovori vođeni na neki neprimjeren ili grub način.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Razgovarali smo o brojnim zapisnicima sa tih razgovora juče, i vi ste takođe ispitali brojne takve zapisnike... u vašoj dodatnoj izjavi. Da li mislite da te beleške sa tih razgovora, koje ste pogledali i koje ste spomenuli u svojoj dodatnoj izjavi, a koju smo pogledali juče, tačno odražavaju te razgovore?

ADVOKAT CAYLAY: Prigovor, časni Sude, u ovom trenutku, jer zaista mislim da ovaj svedok ne može sa sigurnošću da odgovori na ovo pitanje. On nije bio tamo.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, ja verujem da on, kao tužilac, ima saznanja o načinima i metodama...

SUDIJA ORIE: U redu. Da. Ali to je drugo pitanje, jer vi se sada bavite jednim konkretnim dokumentom. Dozvolite da ja postavim pitanje svedoku. Da li ste ikada imali ikakvo iskustvo, tako što ste dobijali pritužbe ili bilo kakve informacije, ili kroz svoja lična opažanja, da li ste ikada imali iskustvo sa tim da su policajci u vezi sa tim razgovorima napisali nešto što nije bilo u skladu i nije odražavalo ono što su rekle osobe tokom razgovora?

SVEDOK ŽGANJER: Ako je riječ o bilješkama koje su policijski službenici obavili sa građanima koji su imali određena saznanja o događaju u Gruborima, onda mislim da su te...

SUDIJA ORIE: Govorim uopšteno. U ovom trenutku se ne usredsređujem na bilo kakve izveštaje o Gruborima, nego pitam da li ste u vašem iskustvu, kao javni tužilac, ikada kroz sopstvena opažanja, ili informacije, ili pritužbe, ili na bilo koji način, da ste se suočili sa situacijom gde su takve informacije ili takva opažanja ili žalbe probudila neke ozbiljne sumnje u pogledu mogućnosti da su policajci u njihovim službenim beleškama pisali nešto drugačije od onoga što su osobe sa kojima su razgovori obavljani rekle?

SVEDOK ŽGANJER: Imao sam takvih iskustava. Bilo je slučajeva kada su građani pozvani od strane istražnog suca da svjedoče, iskazivali ozbiljne rezerve prema onome što se vodilo u bilješkama o razgovoru koji su s tim osobama obavljali policijski službenici. Ja sam naravno, u svojoj profesiji, često puta i procesuirao policijske službenike zbog zlostavljanja u obavljanju službe. Dakle, procesuirao sam one situacije gdje su postupci policijskih službenika izlazili izvan okvira njihovih pravila postupanja, ili konkretno, gdje je bila primjenjena sila protivno, zapravo pravilima koja propisuju kada je, u kojim slučajevima policijski službenik može upotrijebiti.

SUDIJA ORIE: Ja govorim o netačnom odrazu razgovora, ne kao rezultat prisile, nego naprosto - upisivanje nečega na papir što nije u skladu i ne odražava ono što je neka osoba rekla tom policajcu.

SVEDOK ŽGANJER: Da, bilo je i takvih slučajeva. Ako mi dozvolite, časni Suče...

SUDIJA ORIE: Da, izvolite.

SVEDOK ŽGANJER: ...jedno malo pojašnjenje - kako policijski službenik u Republici Hrvatskoj sačinjava službenu bilješku. On sluša određenu osobu, zapisuje u svoj notes šta mu se govori i onda te svoje bilješke pretače u službenu bilješku. Ta se službena bilješka ne čita građanima. Tu službenu bilješku taj građanin ne potpisuje i zato je ta bilješka samo obavjest, a nikako dokaz. Sama tehnika sačinjavanja te službene bilješke koju sam sada opisao, dozvoljava mogućnost policijskom službeniku da on neke dijelove izjave koje čuje od građana slobodnije interpretira i prenosi u tekst službene bilješke. Zbog toga naš zakon, iz opravdanih razloga, tretira tu bilješku samo kao obavijest, nikada kao dokaz.

SUDIJA ORIE: Vi ste objasnili u svom posljednjem odgovoru da postoji određena mogućnost šireg tumačenja onog što je rekao svedok i onog što je stavljeno na papir, a da mu se to ne pročita. Da li ste imali i takvih iskustava - da policajac nije reči protumačio na drugačiji način, ali da je na papir zapisao nešto potpuno drugačije od onoga što je rekao svedok? Na primer, svedok kaže: „Ja sam video gospodina A ili osobu u *Mercedesu*“ a da policajac na papir upiše da je svedok rekao da je video osobu B i da je osoba B bila u nekom *Renaultu*, a ne u *Mercedesu*. Da li imate iskustva sa takvim očiglednim namernim izobličenjem onoga što je rekla osoba sa kojom je obavljen razgovor?

SVEDOK ŽGANJER: Pa bilo je i takvih slučajeva. Ipak, u mojoj, ja vjerujem, dugogodišnjoj praksi - da čovjek ispitivan od istražnog suca ili suca na raspravi je jednostavno govorio nešto što je bitno odudaralo od onoga što se navodilo u bilješci policajca. Da li je pritom taj svjedok govorio istinu sudu, ili je pak bila istina ono što je zabilježeno u službenoj bilješci, o tome se sad naravno može razgovarati, ali za nas kao profesionalce u Hrvatskoj, ključno je ono što je čovjek rekao pred istražnim sucem ili raspravnim sucem. Ovo što je kazano policijskom službeniku, to se izdvaja iz spisa i to se apsolutno ne može koristiti u postupku dokazivanja. Ali tih je razlika bilo. Govorim načelno i na temelju svog iskustva.

SUDIJA ORIE: Da. Vidim, a i čujem od vas kakve bi se konsekvence mogle izvući iz nekonzistentnih izjava koje su date u različitim trenucima po pravilima o uzimanju dokaza. A vrlo konkretno pitanje: Da li je bilo slučajeva koji su vam poznati, u kojima se moglo jasno ustanoviti da je policajac namerno zapisao nešto sasvim drugačije od onoga što je rekla osoba sa kojom je obavljen razgovor? Da budem sasvim jasan po ovom pitanju. Razumem vašu poentu, da je izjava koja je data policiji, kasnije razgovarano ili o istoj stvari ispitivano može da pokaže nedoslednost, koja, kao što ste vi s pravom primetili, pokreće pitanje kada je osoba rekla istinu. Ali postoji još jedno pitanje pre toga, da li je uopšte na papir stavljeno ono što je on rekao, bez obzira da li je to istina ili ne? Da li vam je poznat ijedan slučaj ili da li vam je bila poznata praksa, u kojoj bi policajac namerno ili u ozbiljnom kršenju svojih dužnosti - da na papir stavi

ono što je rekla osoba s kojom je razgovor obavljen - da uprkos tome oni upišu nešto sasvim drugačije od onoga što je osoba rekla tim policajcima?

SVEDOK ŽGANJER: Moram priznati da mi nije poznat slučaj da bi neki policajac, namjerno, hotimično i zlorado iskrivio sadržaj nečije izjave. Ništa vam neću neobično kazati ako vam kažem da su izjave osumnjičenih osoba pred sudom često puta znale biti drugačije od izjava koje su te iste osobe dale policijskim službenicima. Znatno rjeđe su te izjave bile u koliziji kad se radilo o građanima koji su u kaznenom postupku bili svjedoci. Logika je osumnjičene osobe da kad dođe pred istražnog suca kaže: „Da, ja sam to policiji kazao, jer su me oni par puta ošamarili, pa sam ja, da me prestanu šamarati, to njima odlučio priznati. Ali evo, sad kod vas kažem - ja to nisam napravio, i to što sam kazao policiji, to nije istina.“ Dakle, kad govorimo o kategoriji osumnjičenih ljudi, onda su znatno češći slučajevi kada te izjave su zapravo u potpunoj kontradikciji. A kad govorimo o obavjestima građana, onda su te kontradikcije zapravo znatno rjeđe i po svom sadržaju su blaže. Ne znam da li sam vas zadovoljio svojim odgovorom?

SUDIJA ORIE: Hvala na odgovoru. Gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ustao sam na noge zato što me zbunjuje stav koji je ovde zauzelo Tužilaštvo. Mi svi imamo obavezu da naše tvrdnje iznesemo pred svjedoka. Što se tiče ovog svjedoka, u vezi sa događajima u Varivodama i Gošićima, mislim da Tužilaštvo ne iznosi svoju...

SUDIJA ORIE: Da li je primereno da se ovo pitanje raspravlja u prisustvu svjedoka? Da pokušam da budem veoma praktičan u ovom trenutku. Ako smatrate da je to nešto što treba predočiti svjedoku, onda on to treba da čuje. Međutim, ako to zbog nekog razloga nije primereno izneti pred svjedoka, onda on ne treba da čuje...

ADVOKAT MIŠETIĆ: To mu treba predočiti.

SUDIJA ORIE: Onda, naravno, treba mu predočiti na kraju ove rasprave, a ne već kroz odluku.

ADVOKAT MIŠETIĆ: To je u redu, časni Sude. Ali ipak ulažem prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Pa, tome se ne protivim. Gospođu Mahindaratne, praktično pitanje pre svega, koliko vam je još vremena potrebno?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Imam još samo dva pitanja, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Još dva pitanja. Mogu li da vas pitam, gospodine Žganjer, da li vi govorite i/ili razumete engleski jezik?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da, razume, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Žganjer, da li vi govorite ili razumete engleski jezik?

SVEDOK ŽGANJER: Dosta engleski jezik razumijem, ali sam vrlo trapav ako pokušam nešto kazati na engleskom.

SUDIJA ORIE: Da. Neću od vas to ni tražiti, samo me zanimalo da li ćete moći da pratite tok kratke rasprave koja se ovde možda sprema. Zamoliću vas onda da na trenutak izađete iz sudnice kako bi Pretresno veće saslušalo šta gospodin Mišetić želi da kaže, a onda ćemo vas zamoliti da se vratite zbog poslednja dva pitanja.

(svedok napušta sudnicu)

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući...

SUDIJA ORIE: Da?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Mislila sam da prvo završim sa jednim pitanjem, a onda da se povede rasparava, ali...

SUDIJA ORIE: Ne. Pretpostavljam da gospodin Mišetić insistira upravo na tome zbog pravičnosti prema svedoku. O tome ovde govorimo.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Pa, zbog pravičnosti prema svedoku, ali i zbog toga šta su tvrdnje... šta je slučaj Tužilaštva. Ja ustajem, zbog toga što, u jednu ruku, kad je reč o ubistvima u Varivodama i Gošiću, oni govore da je optuženi u tom predmetu priznao policiji, a što je osnov za njihovo suđenje izvorno bio - priznanje policiji. Ovaj svedok je sada svedočio da nije bilo nikakve razumne osnove da nastavi sa krivičnim procesuiranjem tih pojedinaca, iako su oni priznali u izjavama datim policiji. Sada, kada je reč o Gruborima, gospođa Mahindaratne navodi svedoka da kaže da izjave koje građani daju policiji - da se on nikad nije našao u situaciji da one nisu bile verodostojne. Trebalo bi postaviti svedoku kako on objašnjava, s jedne strane, da se krivični postupak ne sprovodi na osnovu izjave koja je ušla u spis, a s druge strane, ukoliko tužiteljka želi da svedok kaže da su izjave date u vezi sa događajem u Gruborima bile pouzdane, onda kako je ranije mogao da svedoči da nije bilo razumne osnove da se nastavi sa krivičnim gonjenjem ljudi koji su priznali učešće u događajima u Varivodama. Mislim da Tužilaštvo ima obavezu da... iznese svoju tvrdnju svedoku; a kada je reč o obimu nedoslednosti koje se tiču načina na koje je svedok rešavao slučajeve, to treba razrešiti tokom ispitivanja, a ne samo ostaviti tvrdnju da je u vezi sa dokumentima o Gruborima, sistem odlično funkcionisao što se policije tiče. U slučaju *Varivode*, postojala je zavera da je policija tukla pojedince kako bi priznali. Hvala, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, ja ne znam otkud gospodinu Mišetiću da je tvrdnja ili osnova Tužilaštva da su osumnjičeni u predmetu *Varivode* tučeni, ili o priznanjima. Čitav... mi, Tužilaštvo nije izvodilo dokaze o tim događajima ili taj događaj nije

planiran za ovaj slučaj. Pitanje Varivoda, Gošića i Zrmanje je pokrenuto zbog dokaza koji se izvodio preko Damira Šimića, i sa ovim svedokom, da prethodni osumnjičeni nisu bili na pravilan način istraženi, to je bilo sporno. Tokom unakrsnog ispitivanja svedoka Šimića, gospodin Mišetić je ponudio na usvajanje izvod iz presude, na osnovu tvrdnje da se radilo o izvodu iz predmeta *Varivode*. Zatim je za zapisnik rekao da je Goran Vunić, zapravo... Goran Vunić svedočio u predmetima *Varivode*, *Gošići*, *Zrmanja*.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Pokažite gde je to u transkriptu, tužiteljko.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Referenca iz transkripta je ...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, mogu da skratim ovo. Vratićemo se i dalje...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Mogu da pročitam iz transkripta... (*preklapanje govornika*) ... broj T10325 do T10327.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Pročitajte šta sam rekao.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Uz vaše dopuštenje...

SUDIJA ORIE: Da. Shvatio sam da ste vi zatražili od gospođe Mahindaratne da vam pročita ono što...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da. Posebno onaj deo gde sam ja rekao da je on davao iskaze u predmetima *Gošići* i *Varivode*.

SUDIJA ORIE: Molim vas da budemo pristojni barem toliko da ne izdajemo naređenja drugoj procesnoj strani da nešto uradi. Ako hoćete da se nešto naloži drugoj stranci, onda se obratite Pretresnom veću i Pretresno veće će, ukoliko smatra da je to primereno, naložiti jednoj od strana da uradi ono što druga strana želi. Molim vas nastavite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, da li želite da pročitam ovaj deo transkripta? Ja to imam ovde.

SUDIJA ORIE: Gospodin Mišetić vas je pozvao da to uradite. Ako vi želite da to učinite, nema potrebe da se ja izjašnjavam po tom pitanju.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Vrlo dobro, gospodine predsedavajući. Pitanje gospodina Mišetića: „Ovo je sada na ekranu, gospodine. Ovo je presuda iz jednog predmeta u kome ste vi vršili istragu, mi smo preveli neke izvode. U presudi možete videti da je Goran Vunić kasnije postao svedok u tom predmetu i da je davao iskaz kao svedok. Da li ste i nakon oktobra 1995. godine bili upoznati sa činjenicom da je gospodin Goran Vunić postao svedok u predmetu koji ste vi istraživali?“ Odgovor: „Ne, za to nisam znao.“ Gospodin Mišetić: „U redu“. I onda se obraća Sudu. Pitanje: „Da li znate da li je Goran Vunić u bilo kom trenutku postao zaštićeni svedok u istrazi?“ Tada sam ja uložila prigovor: „Gospodine predsedavajući, prigovor. Mislim da je

svedok u nekoliko navrata odgovorio na to pitanje tokom glavnog ispitivanja a i sada.“ Pretresno veće donosi odluku. Zatim se ponovo postavlja to pitanje: „Gospodine Šimiću, ja vas ponovo pitam: Da li ste ikada dobili informaciju da je Goran Vunić bio zaštićeni svjedok u tom predmetu?“ Odgovor: „Ne. Takve informacije nisam dobio.“

ADVOKAT MIŠETIĆ: Mogu li odgovoriti ukratko, gospodine predsedavajući?

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Mislim da je Pretresno veće dobilo na *e-mail* moj odgovor. Moj stav je da je svjedok dao iskaz u predmetu *OA Varivode*, a to je bila operativna istraga. Ja sam već posavetovao gospođu Mahindaratne da, ukoliko ona misli da je nešto nejasno, to onda treba uvesti u zapisnik. Dakle, u meri u kojoj nije bilo jasno, ja sam to rekao za zapisnik, ali to ne menja stvar zbog čega je broj 843 bio ponuđen u spis. Kako god, sada smo se udaljili od srži mog prigovora. Očigledno je apsurdno da se na neki način ova pitanja izvode zbog pitanja koja sam ja postavljao. Sporno je da je stav Tužilaštva na osnovu iskaza koji su uzimali preko Damira Šimića, da je došlo do prikrivanja u predmetu *Varivode*, i tužiteljka sada sa gospodinom Mrkotom, sa gospodinom Budimirom, nekoliko drugih ljudi na javnim sednicama, pokreće pitanje u kojima se oni optužuju za prikrivanje u predmetu *Varivode*, a po mom mišljenju, u unakrsnom ispitivanju, nije bilo nikakvih osnova za takve navode. Međutim, ono što je bitnije, što je ovde sporno je da Tužilaštvo tvrdi da je postojalo nekakvo zataškivanje. Ovaj svjedok je dobio priznanja ljudi, koja nemaju nikakve veze sa gospodinom Mrkotom, gospodinom Goranom Vunićem, ili gospodinom Budimirom, i tako dalje. Dakle, Tužilaštvo tada mora zauzeti stav ili da je bilo došlo do slučaja prikrivanja u odnosu na gospodina Vunića i gospodina Mrkotu u predmetu *Varivode*, u kojem priznanja iz spisa nisu tačna; ili su priznanja iz spisa tačna, a ovaj svjedok nije izvršio svoju dužnost da nastavi sa krivičnim postupkom i navod o prikrivanju je bio neistinit ili, u najmanju ruku, nije relevantan za činjenicu da li je osoba koja je priznala trebalo da bude krivično gonjena. Međutim, kako god gledali na to, problem je i dalje isti, kako se može opravdati tvrdnja da priznanja u predmetu *Varivode* nisu valjana, a istovremeno tvrditi da je svaka izjava koja se daje policiji tačna, ili je obično tačna?

SUDIJA ORIE: Gospođu Mahindaratne...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Mogu li da odgovorim, gospodine predsedavajući?

SUDIJA ORIE: Da. Gospodin Mišetić očigledno vidi nedoslednosti u vašem pristupu ovom pitanju. Ja ću sada, za trenutak, ostaviti po strani svoje sumnje o tome da li Tužilaštvo ima obavezu da razjasni eventualne nedoslednosti u svom pristupu. Moliću vas prvo da nam iznesete svoje stavove u odnosu na ono što je rekao gospodin Mišetić, koji je stav Tužilaštva?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, nema nikakvih nedoslednosti. Gospodin Mišetić tu meša neke činjenice. Iskaz svjedoka je bio da pet osoba, tih pet optuženih osoba nisu uključivale Gorana Vunića. Bio je sproveden sudski postupak, i te osobe su bile oslobođene, i posle je ponovo došlo do suđenja kada je pregledan ceo spis. Gospodin Mišetić se ovde fokusira samo na priznanja. Ovaj... samo ovaj svjedok može reći koji su tačno bili faktori na

osnovu kojih je on zaključio da nema pouzdanih dokaza za optuživanje tih pet osoba. Na osnovu ispitivanja, on je došao do zaključka da nije bilo dokaza, pouzdanih dokaza, protiv tih pet osoba, bez obzira na priznanja. Ne mislim da, kao advokati, moramoraspravljati o tome zbog toga što postoji jedno priznanje, da je to dovoljno za celokupno... da jedna osoba se osudi za zločin. Ovaj svedok kaže da je pregledao celokupni predmetni spis, i da je potom došao do tog zaključka. Zapitao se ko su pravi počiniooci, nakon čega je pokrenuo dalju istragu i tek tada su se pojavili materijali vezani za Nenada Mrkotu i Gorana Vunića. Tako da ja ne vidim gde je tu kontradikcija.

SUDIJA ORIE: Da se ne fokusiramo na kontradikciju. Predložio bih da vi postavite pitanje svedoku o tome kada je utvrdio da nema osnova za nastavak tog predmeta, da li je razmotrio eventualna priznanja koja su bila u spisu. Ako mu postavite tako, ovako činjenično pitanje opšteg karaktera, čućemo šta svedok kaže. To bi moglo ispuniti neke od kriterijuma koje traži gospodin Mišetić, a i biti u saglasnosti sa onim što ste vi nama rekli. Da li je to...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: U redu, gospodine predsedavajući, ja ću to onda uraditi.

SUDIJA ORIE: Imate onda i ona dva pitanja...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Što znači da imam ukupno tri, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Da, dozvolićemo to treće pitanje. Onih 30-40 minuta koje ste zatražili juče, i bez moje dozvole sada se pretvorilo u sat i dvadeset minuta, iako nije sve bilo iskorišćeno za ispitivanje svedoka, ali većina vremena jeste. Molim da se svedok ponovo uvede u sudnicu. Gospođo Mahindaratne, da li su ova druga dva pitanja povezana sa ovim pitanjem?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da, gospodine predsedavajući. Ja ću to sve pretvoriti u jedno pitanje, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Molim vas da ne bude previše složeno pitanje.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Hvala na strpljenju, gospodine Žganjer.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, mogu li da nastavim?

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Gospodine Žganjer, kada ste pregledali materijale vezane za Varivode i Gošiće i došli do zaključka da nema pouzdanih dokaza za nastavljanje postupka protiv pet osoba koje su bile optužene u tom predmetu ranije, da li ste uzeli u obzir i priznanja koja su ti optuženi dali?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOK ŽGANJER – ODGOVOR: Naravno. Priznanja su bila poseban predmet mog interesa i razmatranja.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Molim vas onda da ukratko objasnite Sudu, gospodine Žganjer, jer nam ističe vreme, koji su bili faktori, molim vas vrlo kratko, na osnovu kojih ste odlučili da isključite ili odbacite ta priznanja kao neistinita?

SVEDOK ŽGANJER – ODGOVOR: Ključni razlog zbog kojeg ta priznanja nisu bila prihvatljiva jeste činjenica da ono što su neki od okrivljenika priznali istražnom sucu, naprosto se nije podudaralo sa utvrđenim stvarnim stanjem na mjestu događaja u Gošićima i Varivodama. Dakle, ti okrivljenici, u tim svojim navodnim priznanjima djela, govorili su zapravo o nečemu što nema apsolutno nikakve veze sa onim što se stvarno dogodilo u Gošićima i Varivodama.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Jesu li ta priznanja data pre... oprostite. Ponoviću: Jesu li priznanja bila izrečena istražnom sudiji ili policiji?

SVEDOK ŽGANJER – ODGOVOR: Ono što je za mene bilo ključno, ta priznanja su bila data istražnom sucu prilikom prvog privođenja tih osoba i prilikom prvog njihovog ispitivanja pred istražnim sucem.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Hvala na ovim odgovorima. Moje poslednje pitanje za vas: Da li ste imali bilo kakav razlog za sumnju da pripadnici kriminalističkog odeljenja policije Šibenik-Knin, koji su izvršili istragu o događajima u Gruborima, nisu vas izveštavali na tačan način o informacijama koje su prikupili? Pritom mislim na događaj u Gruborima?

SUDIJA ORIE: Možda lingvistička stvar, pitate da li je svedok imao razloga da sumnja da ga nisu tačno izveštavali o događajima?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Oprostite, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da ste hteli da pitate: da li postoji neki razlog da verujete da nisu tačno podnosili izveštaje ili ste imali sumnju da izveštavanje nije u skladu sa informacijama koje su dobijali?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Tako je, gospodine predsedavajući. Hvala vam puno.

SUDIJA ORIE: Da. Molim vas da, uz ovo pojašnjenje, sada odgovorite na pitanje.

SVEDOK ŽGANJER: Nisam imao razloga za sumnju da me policajci, nakon što sam ja inicirao postupak kriminalističke obrade, krivo informiraju o svom postupanju. Mislim da su policijski službenici tada, šest godina nakon događaja postupajući po mom zahtjevu, činili i radili sve ono što je u tom času bilo objektivno moguće.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE - PITANJE: Hvala što ste odgovorili na moja pitanja, gospodine Žganjer.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE : Gospodine predsedavajući, ovim je završeno moje glavno ispitivanje. Ja se izvinjavam zbog dodatnog vremena koje sam uzela.

SUDIJA ORIE: Hvala vama.. Ići ćemo prvo na pauzu. Mogu li da utvrdim potrebno vreme za zastupnike Odbrane u odnosu na ono što znate iz glavnog ispitivanja?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, časni Sude. Ja ću prvi unakrsno ispitivati svedoka, i predviđam, recimo, četiri sata.

SUDIJA ORIE: Četiri sata. Gospodine Mišetiću, da li ste vi drugi ili gospodin Cayley?

ADVOKAT CAYLAY: Časni sude, mala je verovatnoća da ćemo mi imati ijedno pitanje, ali sve zavisi od pitanja koja će pokriti moj uvaženi kolega. Hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ne više od sat ipo vremena, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. To je ukupno pet i po sati. Pretresno veće će razmotriti traženo vreme. Idemo prvo na pauzu, i nastavljamo sa radom u 12.20 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću, ako imate na umu skraćeno vreme, onda su dobre šanse da to može i biti kraće.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Mislim da je to više-manje uobičajena procedura. Pokušaću da potrošim manje vremena.

SUDIJA ORIE: Mislite, pokušaćete da ne potrošite mnogo vremena oko pitanja iz biografije svedoka i da se ne ponavljate. Da li je to to? Ako kažete: Ja ću tako pokušati ponovo i potpuno ću se pridržavati toga.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Pokušaću i daću sve od sebe, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Izvolite nastavite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, ako mogu dobiti minut, želim da u zapisnik ude da je Tužilaštvo uvrstilo dokazni predmet broj 6097 po Pravilu 65 ter bez posredstva svedoka, a strane su se dogovorile da... to je cela presuda označena kao dokazni

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

predmet Odbrane broj D843, označena za identifikaciju. Strane u postupku su se složile da celokupna presuda može da zameni odlomak koji je bio ponuđen.

SUDIJA ORIE: Dakle...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Samo trenutak, časni Sude. Dopustite da to proverim.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D853. To je deo...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Izvod iz presude koja se odnosi na svedočenje gospodina Šimića.

SUDIJA ORIE: To će zameniti celokupna presuda?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, veći deo presude neće škoditi, zar ne?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Samo proveravam da li se radi o odgovarajućoj presudi. Samo trenutak, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. U međuvremenu, gospođu Mahindaratne, hoćete li nam vi obezbediti spisak svih dokumenata bez posredstva svedoka...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da, gospodine predsedavajući. To sam obezbedila prošle noći...

SUDIJA ORIE: Oh, to ste vi već uradili sinoć. Dok to gospodin sekretar zameni, mi ćemo odlučiti o tome sutra, a najpre da vidimo da li ima još nekih dodatnih prigovora. Hvala. Gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, časni Sude. Mi nemamo prigovor da se to zameni. Radi se o istoj presudi. Upravo proveravam. Mislim da smo je uvrstili kao dokazni predmet Odbrane, zar ne?

SUDIJA ORIE: To je dokaz Odbrane. Stoga, logično je da je vi učitate u sistem, ako vam je dostupna.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, verujem da je ona učitana. Samo treba da je učitamo kao dokazni predmet Odbrane broj D843.

SUDIJA ORIE: Da. Znači, vi možete da je učitate kao... vi ne možete da zamenite dokazni predmet Odbrane broj D843, ali gospođa sekretarka će zameniti dokazni predmet Odbrane broj D843, celokupna presuda će biti uvrštena pod istim brojem...

ADVOKAT MIŠETIĆ: 6097 prema Pravilu 65 ter.

SUDIJA ORIE: ...6097. To nije hitna stvar.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Da. Dokumentbroj 6097 se nalazi na spisku i privremeno je dobio broj dokaznog predmeta Tužilaštva P1077, koji je odredila gospođa sekretarka, ali to ćemo napustiti, i utvrdićemo da su nam potrebni novi brojevi za to. Da, to je sad ušlo u zapisnik. Gospodine Mikuličiću.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE – ADVOKAT MIKULIČIĆ:

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Dobar dan, gospodine Žganjer. Ja sam u ovom postupku zastupnik generala Markača, i u tom svojstvu postaviću vam pitanja. Uvažavajući veliki protek vremena, ljubazno vas molim da na moja pitanja odgovorite u skladu sa vašim najboljim sjećanjem. I ujedno vas molim da obratite pažnju na činjenicu da između naše konverzacije bude jedna pauza u pitanju i odgovoru, kako bismo omogućili prevoditeljima da obave svoj posao. Gospodine Žganjer, vi ste u državnom odvjetništvu, ranije tužiteljstvu, ukupno proveli preko 28 godina na radu. I neće biti neskromno ako kažem da ste čovek od velikog iskustva u tom segmentu funkcioniranja pravosuđa, a i u segmentu funkcioniranja pravosuđa u segmentu suđenja. Zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Da, jesam.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: U skladu s time, da vas pitam: da li u današnjim danima u Republici Hrvatskoj u sustavu pravosuđa postoje posebni vojni sudovi, odnosno vojna tužiteljstva?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Danas ne postoje vojni sudovi i vojna tužiteljstva u pravosudnom sustavu Republike Hrvatske.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Međutim, u vrijeme koje je obuhvaćeno ovom optužnicom, a pritom preciznije mislim na drugu polovicu 1995. godine, funkcionirali su i vojni sudovi i vojna tužiteljstva, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Ta pravosudna tijela bila su formirana temeljem ovlasti predsjednika republike na osnovu Ustava Republike Hrvatske kada je on, još 1991. godine donio jednu uredbu o organizaciji, radu i djelokrugu sudbene vlasti. Ja ću vam sada pokazati taj dokument.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Za Tajništvo, to je 3D01-0576. Časni Sude, sada ćemo vidjeti, tokom unakrsnog ispitivanja, između ostalog i ovaj dokument, to je djelimičan prijevod

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

dokumenta koji smo dobili od Obrane. U međuvremenu, dok čekamo zvanični prijevod koji je zatražen pre izvjesnog vremena, želim da naglasim da sam pripremajući unakrsno ispitivanje, video važnu grešku u prijevodu; želim da naglasim tu grešku. Ona se, ta greška, odnosi na prijevod hrvatskih riječi „vojni sud“, za koju je prevod „military court“. Pogrešan prijevod glasi „court martial“ što nije isto, zato što prema riječniku pravnih termina *Black's Law Dictionary* „court martial“ je preki vojni sud, u kojem vojne vlasti pokušavaju da kazne one koji su prekršili pravila vojnog ponašanja, a to nije u okviru pravnog sistema.

SUDIJA ORIE: Ja primećujem da u izjavi koju je dao svjedok, termin „court martial“ je prouzrokovao nekoliko problema. Ja volim da kažem da imate pravo da se dvoumite u vezi sa prevodom; naši prevodioci su profesionalci koji nam pomažu u poslu, ali naravno, nije problem ako vi sami kažete njima ono što mislite, iako ove reči „vojni sud“ meni zvuče poznato. Molim nastavite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude. Ja ću pokušati da ovu temu obradim u unakrsnom ispitivanju svjedoka.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Gospodine Žganjer, vi vidite na ekranu uredbu o organizaciji, radu i djelokrugu sudbene vlasti u slučaju ratnog stanja. Da li ste vi upoznati sa ovom uredbom?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Da, poznata mi je ova uredba.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Možemo li se složiti da je to zapravo jedan izvanredni pravni akt koji je bio na neki način provociran ratnim stanjem i ratnom opasnošću u 1991. godini na teritoriju Republike Hrvatske?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Možemo se u potpunosti složiti oko toga, jer na to ukazuje i sam naziv ove uredbe.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Obratimo sada pažnju na članak 2, kojim se utvrđuje da se ustanovljava vojni sud. Dalje, u članku 6, ustanovljava se nadležnost vojnih sudova. Ako bismo prešli na drugu stranu ove uredbe, i obratili pažnju na članak 7. i 8, vidjećemo da je predviđeno da okružni sudovi odlučuju o žalbama protiv odluka vojnih sudova, i isto tako, da u zadnjoj instanci, Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje o žalbama koje donose vojni sudovi u sudskom vijeću. Dakle, da li se slažete, gospodine Žganjer, da iz ove uredbe proizlazi da je nadzor nad vojnim sudovima imala ciljna sudska vlast?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Slažem se.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: U članku 11 ove uredbe, napominje se da predsjednike i suce vojnog suda ratnim rasporedom raspoređuje ministar obrane, na prijedlog ministra pravosuđa i uprave, a iz redova sudaca općinskog, odnosno okružnog suda. Molim vas lijepo, da nam kažete nešto o tome. Odakle su se zapravo, da tako kažem, regrutirali vojni suci koji su popunjavali novoformirane vojne sudove u Republici Hrvatskoj u to vrijeme?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Vojni sudovi su se popunjavali, kadrovski ekipirali iz redova sudaca koji su do stupanja na snagu ove uredbe obavljali svoje sudačke poslove u redovnim sudovima, dakle općinskim i županijskim okružnim sudovima u Republici Hrvatskoj.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Je li postojala neka posebna obuka, odnosno, stručno usavršavanje sudaca koji su iz civilnih sudova prešli na rad u vojne sudove, obzirom na primjenu prava, primjenu procedure, u tom smislu?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Koliko ja znam, nije postojala nikakva posebna obuka tih sudaca. Oni su i dalje nastavljali raditi faktički isti posao, uvažavajući ove odredbe o nadležnosti koje propisuje ova uredba.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Da li je točno da su vojni sudovi primjenjivali isti kazneni zakon i isti zakon o kaznenom postupku kao i civilni sudovi - da nisu postojali neki posebni propisi za postupanje pred vojnim sudovima?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno je. Vojni sudovi su primjenjivali Zakon o kaznenom postupku i Kazneni zakon, svojedobno, Opći kazneni zakon Republike Hrvatske, kasnije Kazneni zakon Republike Hrvatske. Dakle, primjenjivali su one normativne akte koje su u svom svakodnevnom radu primjenivali redovni sudovi.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Spomenuli ste nadležnost vojnih sudova. Možemo govoriti o dvojakoj vrsti nadležnosti, teritorijalnoj ili mjesnoj, i o stvarnoj nadležnosti. Možete li nam reći nešto o tome, molim vas?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Stvarna nadležnost vojnih sudova je vidljiva iz, ako se ne varam, članka 2 ove uredbe. Što se tiče teritorijalne nadležnosti, nadležnost vojnih sudova je bila utoliko specifična jer se teritorijalna nadležnost određivala prema području koje je pokrivalo određeno zbornu područje. Ako mogu to posve konkretno objasniti, to znači da je, na primjer, Vojni sud u Splitu pokriva područje od Zadra do Dubrovnika. Dakle, za kaznena djela iz nadležnosti vojnog pravosuđa, taj je sud bio jedini nadležan. Praktično, ili da bi se posao racinalizirao, događalo se da bi zapravo suci Vojnog suda iz Splita dolazili i suđenje obavljali primjerice u Šibeniku ili Zadru. Ali, Vojni sud u Splitu je bio nadležan za cijelo to područje.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Možemo li to shvatiti kao jednu praktičnu dislokaciju procedure s obzirom na efikasnije vođenje postupka?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Apsolutno da.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Vojni sudovi su...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ako mogu da zamolim da se pokaže jedna stranica unazad i da se zumira član 6.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Vojni sudovi su bili, dakle, nadležni da sude u prvom redu, kao što vidimo u članku 6, za krivična djela koja učine vojne osobe. I tu, pretpostavljam, nije bilo nekog većeg spora, ukoliko bi se utvrdilo da je počinitelj, odnosno okrivljenik vojna osoba, tada bi se njemu sudilo pred vojnim sudom, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Da. Slažem se.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Međutim, da li se možete prisjetiti da je u pogledu te stvarne nadležnosti bilo problema, jer su neki okrivljenici počinili kaznena djela u vojnoj

uniformi i predstavljali se kao pripadnici vojne jedinice, a da zapravo to i nisu bili, pa je tada došla u pitanje i sama nadležnost vojnog suda?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Koliko se ja mogu prisjetiti, i dok sam ja radio u vojnom tužilaštvu, tih je slučajeva, barem u predmetima koje sam ja obrađivao, bilo malo. Ne mogu se konkretno u ovom slučaju sjetiti nekog predmeta gdje bi to pitanje bilo dvojbeno. Uglavnom, ali to je 1992. godina, 1992., 1993. godina, uglavnom zapravo pitanje svojstva osobe koja se nalazi pred vojnim sudom nije bilo u pitanju.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Hvala vam na odgovoru. Ja bih dalje malo o stvarnoj nadležnosti. Dakle, vojni sudovi su isto tako bili nadležni i suditi civilnim osobama, zar ne, u nekim točno određenim, zakonom propisanim slučajevima? Kao na primjer, ukoliko bi djelo bilo počinjeno protiv vojne imovine ili službene dužnosti, ukoliko bi civilni počinitelj djelo počinio u suučesništvu sa vojnim počiniteljem, i tako dalje. Slažete li se sa tim?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Slažem se.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Molim da se ovaj dokument usvoji u spis, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretarko?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D906.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D906 usvaja se u spis.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude. Obzirom na odredbu članka 11 ove uredbe koju smo maloprije vidjeli, ja bih molio Tajništvo da nam pokaže dokazni predmet Obrane dokument broj 3D01-0574.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Dok čekamo dokument, gospodine Žganjer, vidjećemo jedno rješenje o rasporedu i ukidanju ratnog rasporeda suca u Vojnom sudu u Splitu kao primjer na koji način se je zapravo implementirala odredba članka 11 uredbe. Vidimo da je to rješenje datirano od 10. kolovoza 1995. godine i da je izdano od strane tadašnjeg ministra obrane Gojka Šuška, na osnovu članka 11 ove uredbe koju smo malopre vidjeli, a na prijedlog ministra pravosuđa Republike Hrvatske. Time su se suci Vojnog suda u Splitu rasporedili kao dosadašnji suci Općinskog suda u Splitu, i vidimo da je zapravo to temelj, te rasporede „ratni raspored“. Možete li nam, sasvim ukratko, da se upozna Vijeće sa ovim terminom, objasniti o čemu se zapravo radi?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Pa, radi se o onome o čemu ste vi upravo kazali. Ovdje se radi o rješenju o rasporedu i ukidanju ratnog rasporeda sudaca. Gotovo istovjetno rješenje sam dobio i ja kada sam raspoređen na dužnost zamjenika vojnog tužitelja na prijedlog ministra pravosuđa Republike Hrvatske, a rješenjem tadašnjeg ministra obrane Gojka Šuška. Dakle, to je

bio naš ratni raspored u uvjetima ratnog stanja, ili bolje kazano, neposredne ratne opasnosti - temeljem ove uredbe.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Hvala vam na odgovoru.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Zamolio bih da se ovaj dokument uvrsti u spis, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Nije se pojavilo u transkriptu, ali vi ste tražili da se uvrsti dokument, gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da.

TUŽITELJKA ORIE: Nemamo prigovor, gospodine predsjedavajući.

SUDIJA ORIE: Hvala. Gospodo sekretarko?

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Odbrane broj D907.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D907 se uvrštava u spise.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Zahvaljujem se časnom Sudu. Ja bih molio Tajništvo da nam predoči na ekran dokument broj 3D01-0580.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Sada ćemo vidjeti dokument, a to je Zakon o sudovima iz 1994. godine.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Reč je o jednoj grešci u pisanju u ovom dokumentu, gde stoji da je dokument od 6. jula 1984. jer bi trebalo 1994. godine, kako je primjereno i napisano u prijevodu na engleski.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Ovo je Zakon o sudovima, i ja vam skrećem pažnju na Članke 5 i 6 koje ćemo naći na drugoj strani u kojima se...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Zamoliću sekretara da stavi drugu, sledeću stranicu dokumenta na ekran.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Kaže se u ovom Članku da će sudovi zasnivati svoje slučajeve na ustavu i zakonu, kao i međunarodnih ugovora koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske. U Članku 6, izričito se zabranjuje svaki utjecaj na donošenje sudske odluke. U Članku 13, navodi se o tome koji su sve sudovi zakonom predviđeni za postupanje u Republici Hrvatskoj i također se navodi da su za određena djela predviđeni vojni sudovi, kako je to rečeno u Članku 14. Moliću da pogledamo sledeću stranicu. Članak 18. govori o nadležnosti vojnih sudova. Dakle, ovaj akt zakona o sudovima također regulira pitanje vojnih sudova u vrijeme o kojem govorimo, a to je tije 1995. godine. Slažete li se sa mnom, gospodine Žganjer?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Slažem se.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Molim da se ovaj dokument uvrsti u spis, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretarko?

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Odbrane broj D908.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D908 se uvrštava u spis.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću, ranije kada ste citirali onaj deo gde se govorilo o tome odakle će se regrutovati sudije, vi ste naveli opštinske i okružne sudove?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da.

SUDIJA ORIE: To nije pisalo u tekstu koji smo tada imali na ekranu. Pitam se da li je to nešto gde se možete sada nadovezati, ili u kasnijoj fazi, kako bi bili uključeni i ti okružni sudovi; to je zbog toga što sada imamo ponovo u članu 14 da se spominju opštinski i okružni sudovi, i ja samo tražim...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, časni Sude. Ja sam to citirao iz člana 11 uredbe iz 1991. godine gde se navodi: „Među sudijama opštinskih sudova...”

SUDIJA ORIE: Da. Ali ste pročitali i „okružnih sudova“.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da. To stoji u originalu; to nije prevedeno našom greškom. Ja se ponovo izvinjavam, i čim dobijemo od zvanične prevodilačke službe, imaćemo pravi prevod.

SUDIJA ORIE: Hvala. Izvinjavam se što sam ovako kasno skrenuo pažnju na to.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Vi imate veoma oštro oko, moram da kažem.

SUDIJA ORIE: Izvolite nastavite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Unutar vojne organizacije, gospodine Žganjer, postojala je određena struktura koja je, da tako kažem, procesuirala počinitelje prijestupa ili prekršaja koje su pripadnici vojne organizacije počinili, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: To su bili vojno stegovni sudovi, tako smo ih zvali.
SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: I vojno stegovna tužiteljstva. Točno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Pozicija, položaj, definicija tih tjela bila je isključivo unutar vojne strukture, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Mislim da da - da su ta tijela osnovana negde 1995. godine ili 1996. godine, ali dozvoljavam da griješim.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Međutim, ti vojno stegovni sudovi nisu imali ovlaštenje ili nadležnost procesuiranja kaznenih djela, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: I oni nisu bili pod, barem u ovoj instanci procedure, nadzorom civilnih vlasti, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Nisu bili.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Da li možete reći nešto o situaciji kada bi, na primjer, jedna vojna osoba bila procesuirana za kazneno djelo, i kada bi joj bila određena sankcija zbog počinjenja kaznenog djela? Da li se je, usprkos toj činjenici vođenja kaznenog postupka, vodio postupak i pred vojno stegovnim sudom?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Mislim da je postupak pred vojnim sudovima za kazneno djelo na određeni način konzumirao eventualnu vojno stegovnu odgovornost određene vojne osobe. To bi konkretno značilo, ako ne griješim da, ako je ta osoba bila i osuđena za kazneno djelo, da je onda ta osoba za kazneno djelo u sebi i konzumirala odgovornost te osobe za vojno stegovni prijestup. U kategoriji kažnjivih radnji, kazneno djelo je najteži oblik kažnjive radnje i dakle, samim tim je teže od vojno stegovnog prijestupa.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Da pokušamo to razjasniti na jednom jednostavnom primjeru. Vojna osoba, vojnik, se napije u lokalnoj gostionici i tom prilikom izazove nered, i time nesumnjivo počini vojno stegovni prijestup, za koji je nadležan vojno stegovni sud. Međutim, idemo korak dalje, on u tom svom nedoličnom ponašanju, upotrijebi oružje i liši života jednu osobu. I protiv tog vojnika se, dakle, pokrene kazneni postupak pred vojnim sudom. Hoće li taj vojnik biti procesuiran i za povredu vojne stege, discipline, i za kazneno djelo, ili kazneno djelo zapravo supsumira i taj prijestup?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Mislim da će taj vojnik biti procesuiran samo za kazneno djelo, da li ubojstva, pokušaja ubojstva, i da će odluka kaznenog suda, vojnog kaznenog suda, ako govori o tom vremenu, konzumirati njegovu vojno stegovnu odgovornost. Ako mi dozvolite da još nešto kažem: ako bi vojni sud tu osobu proglasio krivim za to ubojstvo ili pokušaj ubojstva, dozvoljavam pretpostaviti da bi to bio ozbiljan razlog da ta osoba bude nečasno otpuštena iz Oružanih snaga Republike Hrvatske.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Hvala vam na pojašnjenju. Vi ste u svom intervjuu istražiteljima Tužiteljstva napomenuli da vojni sudovi nisu vodili postupke za ratne zločine. Je li to točno?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Možete li nam objasniti zašto je tome tako bilo?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: To je naprosto bilo tako propisano tada važećim pozitivnim propisima Republike Hrvatske. Koji je razlog postojanja te zakonske odredbe, ja se u ovom času ne bih upuštao. Dozvolio bih sebi neke pretpostavke, ali s tim pretpostavkama mislim da ne bi bilo uputno zamarati Sud.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Pitaću vas, gospodine Žganjer: postupke za ratne zločine vodili su dakle redovni sudovi, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Da li je točno da je u tadašnjem hrvatskom kaznenom zakonodavstvu zapravo definiranje ratnog zločina, u nekoliko bilo drugačije nego što je to na primjer u statutu ovog Suda, odnosno u današnjem zakonodavstvu Republike Hrvatske?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Da. U to vrijeme, o kojem govorimo, kompozicija odredbi kaznenog zakonodavstva koje su pokrivale ratne zločine, bila je posve drugačija nego što je to danas. A naravno, zapravo bitno se razlikovala i od onoga što predviđa ovaj Tribunal.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Pritom specijalno referiram na pojam zapovjedne odgovornosti. Možete li nam reći kako je taj institut zapovjedne odgovornosti u tadašnjem hrvatskom zakonodavstvu zapravo bio definiran i kako se je kroz institut zapovjedne odgovornosti zapravo moglo procesuirati za ratne zločine?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Za kazneni zločin, po tada važećem kaznenom zakonodavstvu Republike Hrvatske, mogao je odgovarati onaj tko naredi ratni zločin, s tim što je u zakonskoj odredbi bilo pobliže navedeno koje sve radnje bi predstavljale po svom sadržaju naravi i intenzitetu taj ratni zločin, dakle, odgovarao je onaj tko naredi kao i onaj tko izvrši taj zločin. I to je otprilike bilo to. Dakle, naredbodavac i neposredni izvršitelj ili više njih.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Mi znamo da je vođeno dosta postupaka protiv okrivljenika koji su bili procesuirani zbog ratnog zločina i to ponajviše okrivljenika iz srpskog etniciteta, i ti postupci su uglavnom vođeni *in absentia*. Koliko ćete se složiti sa mnom?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Potpuno se slažem s vama, posebno ako pritom mislimo na razdoblje od 1991. do 1995. ili 1996. godine. Naravno, najveći broj tih osoba srpske narodnosti je u to vrijeme zbog nespornog postojanja oružanog sukoba, bio nedostižan hrvatskim državnim vlastima.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: I dakle, postupak je proveden, taj nedostižni okrivljenik je proglašen krivim i utvrđena mu je sankcija. Kako je hrvatski postupovnik, dakle hrvatski Zakon o kaznenom postupku regulirao pitanje što se događa kada se osoba pronađe, uhiti i kada postane dostupna pravosuđu. Što je sa onom ranijom izrečenom presudom *in absentia*? Kako je to bilo regulirano?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Ako bi osoba koja je osuđena u odsutnosti naknadno bila uhićena, pritvorena i sprovedena na izdržavanje te pravomoćno izrečene kazne, dovoljno je bilo da ta osoba podnese zahtjev za ponavljanje postupka, i da u tom zahtjevu praktički napiše samo

jednu rečenicu: „Ja sam osuđen u odsutnosti i molim da se iz tog razloga ovaj postupak ponovi“. To je bilo dovoljno da onda sud koji je proveo taj postupak dozvoli ponavljanje postupka i da se taj postupak ponovi, ali sada sa neposrednim učešćem te osobe u tom kaznenom postupku.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Drugim riječima, izrečena sankcija se stavljala izvan snage, i u novom, ponovljenom postupku izrekla bi se nova sankcija ili bi se donijela drugačija sudska odluka, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Potpuno ste u pravu, uvaženi odvjetniče.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Kada govorimo o...

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću, pitanje je bilo da li bi se na kraju donosila drugačija odluka? Šta bi trebalo da shvatite...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Trebalo bi napisati: „ili bi se donela drugačija odluka“.

SUDIJA ORIE: Da, bila je nevažeća. Da, nova, drugačija presuda bi učinila staru presudu nevažećom?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da.

SUDIJA ORIE: Da li se uvek radilo o različitoj ili je mogla da bude ista odluka?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Mogla je biti ista.

SUDIJA ORIE: Dakle...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Sve zavisi od ishoda...

SUDIJA ORIE: Da. Zbog toga me malo i zbunilo vaše pitanje. Gospodine, vi ste čuli šta sam ja pitao. Da li biste se složili sa ovim što je rečeno, da se u ponovnom sudskom postupku moglo doći do različite presude ili do iste presude?

SVEDOK ŽGANJER: Slažem se. U ponovljenom postupku, mogla je ona ranija odluka biti potvrđena, ali je u ponovljenom postupku u prisutnosti okrivljene osobe sud mogao donijeti i drugačiju odluku, i u konačnici, mogao je tu osobu i osloboditi od optužbe.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Hvala vam na ovom pojašnjenju.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ako smem da nastavim, časni Sude?

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Rekli smo, dakle, da je u tim izvanrednim ratnim okolnostima bilo inaugurirano vojno pravosuđe, i po prirodi stvari, ono što je civilna policija obavljala u odnosu na civilno pravosuđe, to je vojna policija obavljala u odnosu na vojno pravosuđe, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno, slažem se.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Vojna policija je zapravo, tako ste vi rekli, stvarana od nule 1991. godine i postupno se obučavala. Možete li to potvrditi kao točnu tezu?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: To je točno i to je naprosto činjenica.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Rekli ste također da je bila sreća ukoliko je, na primjer, civilni policajac prešao u rad u vojnu policiju jer je time predao i svoje iskustvo i znanje i mogao utjecati na kolege vojne policajce, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno. Ostajem kod te izjave u cjelosti.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Tako je, na primjer, je li vam poznato to, i načelnik vojne policije, gospodin Mate Laušić, bivši policajac koji je svoj veliki dio radnoga vjeka proveo u civilnoj policiji. Možete li to potvrditi?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Mogu to potvrditi.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Početkom rata, na teritoriju Republike Hrvatske i vojna i civilna policija bili su u dosta znatnoj mjeri angažirani i u borbenim dijelovima, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno. Bili su dio korpusa oružane sile države Hrvatske.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Protijekom vremena, civilna policija je sve više i više zapravo napuštala tu funkciju i okrenula se svojoj funkciji koju inače ima i u mirnodopskim uvjetima, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Što se, pak, tiče vojne policije, postojale su, da li to znate, možete li nam nešto reći o tome, i posebne, tzv. antiterorističke jedinice koje su imale i borbene zadatke u okviru sustava vojne policije? Da li vam je to poznato?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Dozvoljavam da je i taj segment postojao unutar sustava vojne policije.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Hvala vam. Da pokušamo sad malo rekonstruirati taj postupak koji smo u vašem direktnom ispitivanju u nekoliko navrata dotaknuli, ali ja bih sad želio to nekako sustavnije interpretirati. A to je postupak koji slijedi nakon što policija dobije dojavu da sumnja na počinjenje kaznenog djela. Primjerice, u policijskoj stanici zazvoni telefon ili dođe neka osoba i kaže: *Tamo i tamo nalazi se mrtvo tijelo*. Koji je postupak koji policija *lege artis* u skladu sa procedurom treba učiniti?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Nakon takve dojave, djelatnik koji obično radi u operativnom centru odgovarajuće policijske uprave, nastoji od onoga ko mu to dojavljuje prikupiti određene podatke. Dakle, primarno gdje se telo nalazi, na kojem području. Taj djelatnik iz operativnog centra tu dojavu evidentira. Nakon toga, djelatnik operativnog centra izvještava dežurnog službenika unutar kriminalističke policije, a onda kriminalistička policija o tome izvještava dežurnog državnog odvjetnika i dežurnog istražnog suca. Istražni sudac u razgovoru sa djelatnikom policije saznaje o čemu se radi i donosi odluku da li će izići na lice mjesta ili će obavljanje radnje očevida prepustiti djelatnicima policije. Moja iskustva govore da bi u svim

ozbiljnijim slučajevima, a takav je i ovaj kojeg ste u svom primjeru ponudili, istražni sudac uvijek izlazio na lice mjesta i izravno obavljao očevid. U tim slučajevima je uvijek, zajedno sa istražnim sucem, na lice mjesta događaja izlazio i dežurni državni odvjetnik. Evo otprilike, to bi bila ta procedura, nakon takove dojave.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Hvala vam. Još nekoliko objašnjenja u vezi sa tom procedurom, odnosno sa načinom postupanja. Rekli ste da bi na mjesto događaja izlazio dakle, radi obavljanja očevida istražni sudac i državni odvjetnik. Da li je istražni sudac, u takvim situacijama, kada bi se recimo radilo o sumnji na ubojstvo, u ekipu za obavljanje očevida uključivao i neke druge osobe koje imaju određena stručna znanja na tom području?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Neizostavan dio tima koji je prisustvovao i sudjelovao u obavljanju takovog uviđaja su bili ljudi iz kriminalističko-tehničke službe policijske uprave. Dakle, ljudi koji su posebno obučeni da u tim slučajevima izuzmu sve one vrijedne tragove do kojih je moguće doći kako bi ti tragovi mogli poslije biti podvrgnuti odgovarajućim kriminalističko-tehničkim analizama i vještačenjima. Nije bilo neobično da povodom takove dojave na lice mjesta iziđe i liječnik iliti mrtvozornik da utvrdi samu činjenicu smrti i da jednim površnim pregledom samoga tijela ukaže na mehanizam, način nastajanja smrti. Dakle, da u tom času kaže da li je smrt rezultat možda nekih prirodnih ili nasilnih uzroka.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Međutim, konačan zaključak o mehanizmu i uzroku povreda, odnosno smrti, mogao se je, barem u slučaju smrti, evidentirati i provjereno utvrditi tek obdukcijom, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Potpuno ste u pravu.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Tko je bila osoba koja je bila ovlaštena narediti poduzimanje obdukcije?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Po hrvatskom zakonu, samo i isključivo istražni sudac.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Spomenuli ste da su neizostavni članovi očevidne ekipe koju bi formirao istražni sudac, bili i kriminalistički tehničari radi upotrebe stručnog znanja, izuzimanja i pronalaženja tragova koji su korisni za eventualno buduće procesuiranje. Tko je bio odgovoran nakon dojave o, recimo, ubojstvu osigurati te tragove i mjesto događaja da se naprosto ne kontaminiraju tragovi i mjesto događaja prije dolaska očevidne ekipe?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Dakle, onaj službujući policijski dužnosnik koji je primio telefonsku dojavu o pronalasku leša na određenom području, on je odmah, možda i prije nego što je obavjestio dežurnog službenika u kriminalističkoj službi, dao nalog odgovarajućoj policijskoj patroli koja je pokrivala to područje da hitno ide na to mjesto događaja i da jednostavno osigura to mjesto događaja, da ga na prikladan način ogradi i onemogući bilo čiji pristup tom mjestu događaja, kako se ne bi uništili ili oštetili svi tragovi do kojih je tu moguće doći.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Jeste li vi u vašoj praksi imali iskustvo da ste sa očevidnom ekipom došli na mjesto događaja koje nije bilo osigurano pripadnicima temeljne policije?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Jako rijetko, jako rijetko, jer je po prirodi stvari, ovaj, prije dolaska istražnog suca i državnog odvjetnika tamo već bila policija koja je na prikladan

način osigurala to mjesto događaja. Međutim, u svojoj dugogodišnjoj praksi bilježim, istina vrlo rijetko, i slučajeve kad bi istražni sudac i državni odvjetnik bili na licu mjesta čak i prije policijskih službenika.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: No, to su ipak bile iznimke, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: To su doista bile iznimke.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Hvala vam na ovim odgovorima. Koliko je ukupno, po vašem sjećanju, bilo istražnih sudaca na području Šibenika, odnosno Zadra to vrijeme?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Pa, u šibenskom istražnom centru je, koliko se sjećam, u vrijeme rata, dakle 1992., 1991-1995. godine, mislim bilo tri do četiri istražna suca. Za Zadar ne mogu to kazati.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Spomenuli ste istražni centar. Možete li ukratko objasniti sudskom Vijeću što to zapravo znači? Kakva je to forma, organizacija?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Istražni centar je u organizacijskom smislu jedan dio županijskog ili okružnog suda, u kojem rade suci koji su istražni suci i zaduženi su za postupanje, u ovom slučaju o kojem smo maloprije govorili, ali su naravno zaduženi i za provođenje samog istražnog postupka protiv određene osobe ili više tih osoba, koje su pod sumnjom da su počinile određeno kazneno djelo. Dakle, naglašavam, tu se primarno radi o sucima koji su rasporedom poslova unutar suda određeni ili raspoređeni da obavljaju poslove istražnih sudaca.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: To bi bili primarno, zapravo, isključivo, suci županijskih sudova, tadašnjih okružnih sudova, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno. To su bili suci okružnih ili županijskih sudova koji su provodili istrage i kada je riječ o pitanju okružne ili županijske nadležnosti kao i istrage iz nadležnosti općinskog suda. Dakle, postupak vođenja istrage je bio koncentriran u okviru županijskog suda u Zagrebu, Šibeniku, Splitu ili...

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Ti suci, da bi mogli uopće biti raspoređeni na županijski sud, morali su imati određeno neophodno radno iskustvo, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: I ovlaštenje predsjednika suda bilo je takovo da je unutar suda suca mogao rasporediti u pojedine odjele, da li je to istraga, da li je to vođenje rasprave ili žalbeni odjel, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Molim vas da nam pojasnite u kakovom odnosu su bili sudac, u ovom slučaju istražni i javni tužitelj, odnosno, državni odvjetnik? Kakav je njihov odnos? Da li su suci bili pod ingerencijom, u hijerarhijskom smislu, državnog odvjetništva, odnosno ranije tužiteljstva?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Istražni sudac, kao sudac naravno je bio potpuno samostalan i neovisan i nije bio pod nikakvom ingerencijom državnog odvjetnika. Prilikom obavljanja očevida, on je bio, da tako kažem, uz ispriku Sude, bio šef parade. Sve što se radilo na

licu mjesta događaja moglo se samo i isključivo raditi po nalogu istražnog suca. Funkcija ili zadaća državnog odvjetnika koji je prisustvovao uviđaju bila je samo ta da svojim smislenim prijedlozima sugerira sucu i predlaže sucu nešto što bi bilo, u tom času, na licu mjesta događaja pametno napraviti. Ali odluku o tome je donosio samo i isključivo istražni sudac.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: S druge strane, tužitelj, državni odvjetnik imao je određene ingerencije prema policiji. Možete li nam taj odnos objasniti?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Nakon što bi uviđaj bio obavljen, istražni sudac bi dostavio zapisnik o očevidu iliti uviđaju državnom odvjetniku, i daljnje postupanje u pravcu otkrivanja počinitelja kaznenog djela, prikupljanja korisnih obavjesti i korisnih dokaza, to je bila zapravo stvar jedne koordinirane djelatnosti državnog odvjetnika i nadležne policijske uprave. U taj dio posla, i tu govorimo o pretkazenoj fazi, istražni sudac se nije mješao.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Spomenuli ste zapisnik o očevidu koji bi po prirodi stvari bio jedan dokument kojim bi se za potrebe budućeg postupka utvrdilo stanje koje je zatečeno na mjestu događaja. Taj zapisnik istražnog suda o očevidu, u dokazno-pravnom smislu, bio je apsolutno valjana isprava i mogao se je koristiti kao valjani dokaz u postupku, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Naravno, bio je to vrijedan dokaz u postupku.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: U situacijama kada bi istražni sudac prepustio obavljanje očevida policiji, i kada ne bi osobno uz državnog odvjetnika izašao na mjesto događaja, zapisnik o očevidu sačinjavala je policija, zar ne?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Recite nam, da li je dokazna vrijednost, ako možemo tako reći, zapisnika o očevidu, koji je sačinila policija, bila jednaka kao i ona koju je sačinio istražni sudac?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Bila je jednaka.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Hvala vam na ovim odgovorima. Kada smo spominjali istražni centar i funkciju istražnog suca, u tom istražnom centru zapravo bilo je ustanovljeno dvadesetčetverosatno dežurstvo. Da li je to točno?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno. Ja mogu svjedočiti o načinu na koji je to bilo organizirano u Šibeniku. U Šibeniku je to dežurstvo bilo sedmodnevno, dakle sedam dana u tjednu je bio jedan istražni sudac i jedan državni odvjetnik. No to ovisi o količini posla, i ako smijem kazati, intenzitetu kriminalne aktivnosti koja je različita od područja do područja. Sigurno je da se zapravo u Zagrebu puno više događa nego što se događa u Šibeniku. To je samo po sebi razumljivo.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Naravno. Vi ste na neki način zapravo odgovorili na moje sljedeće pitanje, a to je: da li je uz istražnog suca dežurao u istražnom centru i predstavnik državnog odvjetništva? Vi ste rekli da jeste.

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Istražni sudac sa svoje strane, a dežurni državni odvjetnik sa svoje strane, također su vodili određeni dokument, tzv. knjigu dežurstva. Da li nam možete nešto o tome reći, kako se ona formirala i što se je u tu knjigu upisivalo?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Precizniji u ovom odgovoru ne mogu biti kad govorim o onome što je bilo zadaća državnog odvjetnika. Dakle, državni odvjetnik koji je bio u službi dežurstva, i koji je zajedno sa istražnim sucem izišao na lice mjesta događaja i bio prisutan očevidu, je prilikom povratka u svoj ured o tome u jednu posebnu knjigu dežurstva upisao ukratko sam taj događaj: gdje je bio, što je nađeno, kada je dojava uslijedila. Dakle, ostavio je pismeni trag o tom izlasku na lice mjesta događaja. A naknadno je, ponavljam, od strane istražnog suca stizao zapisnik o obavljenom očevidu.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Spomenuli smo ranije slučaj kada bi, na primjer, bio obavljen očevid povodom pronalaska mrtvog tijela, i kada bi istražni sudac koji je prisustvovao očevidu, dao nalog da se tijelo prevede u patologiju radi obdukcije. Je li vam poznat postupak kada istražni sudac ne bi izašao na mjesto događaja, a riječ je o mrtvom tijelu, kakav bi bio postupak u odnosu na to mrtvo tijelo? Pritom aludiram na asanaciju. Da li nam možete nešto o tome reći?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Pa, uglavnom bi zapravo, istražni sudac izlazio na lice mjesta po dojavi da je nađeno neko mrtvo tijelo. No, postupak asanacije je ipak drugačiji. Nisam naravno dovoljno stručan da o tome govorim, ali kao neki prosvježeni laik, možda mogu kazati par riječi. Postupak asanacije se provodi da se s određenog područja uklone tijela mrtvih osoba kako bi se jednostavno to tijelo sačuvalo u svom nekom integralnom obliku i kako ne bi bilo izloženo sakaćenju od strane životinja, i kako jednostavno na taj način ne bi došlo do širenja zaraze. Međutim, postupak asanacije se u osnovi svodio na jednu kraću informaciju o tome gdje je tijelo nađeno, a sam postupak obrade tog tijela se svodio da se to tijelo fiksira fotografijom ili video zapisom, ali na način da se snimi onaj dio tijela i one karakteristike tijela po kojim bi to tijelo u datom trenutku moglo biti identificirano od strane rodbine. Nakon same asanacije takovog tijela, to se tijelo zakapalo na određeno mjesto, a vodila se i evidencija gdje je tijelo nađeno na određenom mjestu i pokopano. Otprilike, to bi bilo to o asanaciji.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Dakle, možemo li se složiti da je zapravo postupak asanacije bio bitno drugačiji od postupka očevida koji smo ranije opisali, odnosno koji ste vi ranije opisali?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Da, radi se o dva različita postupka. U osnovi, o dva različita postupka.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Možemo li se takođe složiti da je postupak asanacije vođen unutar strukture ministarstva unutarnjih poslova i da u njemu nije sudjelovala pravosudna vlast, da tako kažem?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Ja mogu govoriti o iskustvu iz Šibenika. Pretpostavljam, uvaženi branitelju, kad me pitate o asanaciji, da na određeni način mislite na događaje nakon *Oluje*?

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Naravno, to u prvom redu mislim na događaje posle *Oluje*, i moja isprika ukoliko nisam bio sasvim jasan.

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Dakle, na području Šibenika i na području nadležnosti šibenskog pravosuđa, obavljani su postupci asanacije. Istražni sudac nije izlazio u svim tim slučajevima neposredno na lice mjesta događaja, ali je dobivši obavjest od policije da je u postupku asanacije nađeno neko tijelo, izdavao nalog da se ta tijela prije samog pokapanja obrade na odjelu patologije šibenske bolnice od strane sudskog patologa kako bi se vanjskim pregledom tog tijela utvrdio uzrok smrti, utvrdile ozljede i mehanizam njihovog nastanka. Znam pouzdano da je to rađeno od strane istražnog odjela županijskog suda u Šibeniku, da su ta tijela dopremana i da su od strane sudskog patologa bila obrađena vanjskim pregledom. O tome postoje pismeni tragovi, mislim i u istražnom centru županijskog suda, kao i u državnom odvjetništvu u Šibeniku.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Pretpostavljam da ne možete isto tako izvjesno govoriti i za područje istražnog centra Zadar, odnosno jurisdikcije zadarskog županijskog suda?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Naravno da za Zadar ne mogu nešto preciznije govoriti, ali ono što mogu kazati, i to je naprosto činjenica, u teritorijalnom smislu područje zadarsko-kninske županije je bilo znatno veće od područja šibenske županije. Govorimo o vremenu nakon vojno redarstvene operacije *Oluja*. Dakle, područje županije zadarsko-kninske je bilo znatno veće od područja šibenske županije. Mislim da je i ta činjenica bila od utjecaja na postupak same asanacije.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Ovaj vaš odgovor sad nas uvodi u temu problema koji su objektivno postojali u dato vrijeme, pritom referiram na događaje nakon *Oluje*, 1995. godina: osmi, deveti, deseti mjesec, jedanaesti, a to je zapravo bilo jedno veliko područje. Rekli ste nam otprilike koji je broj sudaca bio. Dakle, u svakom slučaju, problem manjka kadra koji bi mogli adekvatno izlaziti na mjesto događaja i postupati po zakonskim i tehničkim uvjetima. Možete li se složiti s time?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Mogu. Mogu se složiti s time.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Na primjer, ukoliko bi dežurni istražni sudac dobio dojavu da se radi o sumnjivoj smrti na području jednog sela, i izašao na očevid, a u isto vrijeme dobije se izveštaj možda pola sata ili sat kasnije, o sličnoj stvari koja se dogodila u drugom selu malo dalje od prvog, kako se ta konflikta situacija rešavala? Očigledno, istražni sudija ne može da bude na dva različita mesta u isto vreme.

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: ...istražni sudac je obavljao očevid u mjestu gdje se zatekao u trenutku dojave, a očevid ili asanaciju je prepustio službenicima policije u mjestu gdje mu je dojavljeno da se u to vrijeme nalazi neki drugi leš ili tijelo neke mrtve osobe. Objektivno, on u isto vrijeme nije mogao biti na dva različita mjesta. Često puta su to dosta udaljena mjesta.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: I takva situacija nije bila neuobičajena u to vrijeme, složićete se sa mnom?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Slažem se.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Prilikom vašeg razgovora sa istražiteljima Tužiteljstva, bilo je riječi o, da tako kažem, tehničkim elementima vođenja krivične obrade, pa su tako spomenuti i DNK uzorci i DNK analiza, koja je danas u, 'ajmo reći, redovnoj upotrebi. Međutim, vratimo se u 1995. godinu. Kakva su vaša sjećanja na tehničke mogućnosti tadašnje policije i

istražnih sudaca u odnosu na znanstvene metode koje recimo danas stoje na raspolaganju prilikom procesuiranja tragova kaznenog djela?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Pa, velika većina nas je i 1995. godine znala za DNK analizu, ali mislim da je u svakodnevnom policijskom radu ta metodologija prikupljanja vrijednih, ja bi rekao čak i neupitnih dokaza bila jako rijetka. Mislim da se nije radila. Mislim da smo mi tek znatno kasnije dobili obučene ljude i svu potrebnu tehnologiju da danas, neću pretjerati, Hrvatska DNA centar, ja ću ga tako nazvati, na zavodu, naš alat je u Zagrebu, predstavlja jedan od respektabilnijih zapravo DNA centara na području Balkana i šire. Ali u to vrijeme, DNA analiza nije bila, koliko se ja mogu sjetiti, u uporabi i u policijskom postupanju, u svrhu prikupljanja vrijednih tragova i dokaza.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Još jedan problem ste vi u vašem intervjuu sa istražiteljima Tužiteljstva dotaknuli, a to je problem, u to vrijeme, velikog broja neevidentiranog vatrenog oružja. Možete li nam ukratko samo pojasniti o čemu se tu radi?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Pa, čujte, taj problem je tada bio maligan. A s tim problemom zapravo i danas hrvatska država se suočava i pokušava ga riješiti. Jednostavno, od samog početka domovinskog rata, kako se naša oružana sila počela ustrojavati, sigurno je bilo brojnih propusta u pogledu precizne evidencije zaduženja i razduženja s oružjem. Na koncu konca, i kad bi se oslobodilo određeno područje Republike Hrvatske, mnogi su pripadnici vojske i uopće oružanih snaga bili u prilici da zarobe neko oružje. Jednostavno, to je bilo vrijeme velike fluktuacije zapravo oružja između ljudi, osoba, i to je doista tada bio jedan ozbiljan problem. A i danas je to problem u Republici Hrvatskoj.

ADVOKAT MIKULIČIĆ - PITANJE: Hvala vam. Pritom imam u vidu, pa vam u tom pravcu sugeriram, možda sljedeći odgovor. Imam u vidu činjenicu da su na mjestu određenog incidentnog događaja, na primjer, nađene košuljice zrna, dakle čahurice. Koji bi bio ovdje mogući postupak u to vrijeme - da se identificira oružje iz koga je ta čahura konkretna ispaljena?

SVEDOK ŽGANJER - ODGOVOR: Da, optimalna varijanta bi bila da su se te čehure izuzele odmah nakon što je tijelo pronađeno, jer šta se u međuvremenu događalo kada to nije bilo učinjeno? Te su čahure bile izložene zubu vremena. One su zahrđale, deformirale se i jednostavno zapravo kad ste ih pronašli, nakon dvije, tri ili pet godina, pitanje je da li ta čahura može više biti podobna da se jednom balističkom ekspertizom utvrdi iz kojeg je oružja ona ispaljena.

SUDIJA ORIE: Mogu li da interвениšem na trenutak? Vi očigledno pokrećete, gospodine Mikuličiću, pitanje o tome da ukoliko je tu bilo mnogo oružja koje nije bilo registrovano, onda bi možda bilo teško naći oružje za proveru i ustanoviti da li to oružje odgovara onim čaurama koje su pronađene. To je jasno i bez postavljanja pitanja svedoku. Hoću da kažem, ukoliko nema primerene evidencije, onda je to teško. Čak i sa odgovarajućom evidencijom je teško, osim ako nemate sve karakteristike svakog oružja u centralnom sistemu, što nije bio slučaj. Naravno, mi smo ranije čuli, da ako znate da postoji određeni broj ljudi na određenom području gde je evidentirano koje oružje su koristili, onda barem imate ograničeni broj oružja za koje možete utvrđivati da li odgovaraju. To je sve jasno. Vi ste, očigledno, hteli da pokrenete to pitanje. Ja sam tako razumeo vaše pitanje. Na osnovu onoga što sam sada rekao, možda vam je jasno da ne morate tako detaljno da upoznajte Pretresno veće o suđenjima i profesionalnim sudijama. Da ne

spominjem i da je to pitanje pokrenuto već nekoliko puta u ovom slučaju. Sada je svedok počeo da odgovara na nešto sasvim drugačije; to je, da ukoliko su čaure izložene vremenskim uslovima, onda se gubi kvalitet. Vi dopuštate da svedok objašnjava nešto što vi uopšte niste tražili. Stoga, ako bolje kontrolišete, prvo, ono što nam je potrebno da znamo a još nije u spisu, i što još nije, rekao bih - očigledno, ako biste se prvo na to usredsredili. Pod dva, ako svedok krene u potpuno drugom pravcu, onda bi bilo dobro da ga zaustavite na trenutak i da kažete „Pa, ja nisam govorio o kvalitetu materijala koji je pronađen, nego o nečem sasvim drugom“, onda bismo svakako mogli brže da radimo. Sad gledam koliko je sati. Ja imam jedno ili dva dodatna pitanja za svedoka. Gospodine Žganjer, postavljeno vam je jedno pitanje o vezi između državnog javnog tužioca i istražnog sudije. Da li je istražni sudija mogao postati aktivan bez da državni javni tužilac pokrene tu aktivnost? Da li je istražni sudija zavisio od inicijative koju će preduzeti državni javni tužilac?

SVEDOK ŽGANJER: Istražni sudac je potpuno aktivan, od onog trenutka kada mu državni odvjetnik podnese istražni zahtjev protiv određene osobe zbog postojanja osnovane sumnje da je počinila kazneno djelo. To je faza kaznenog postupka i to je u pravom smislu riječi po hrvatskom zakonu, istraga. U pretkaznenoj fazi, aktivnost na otkrivanju počinitelja kaznenog djela i prikupljanju kvalitetnih dokaza, isključivo leži na policiji i državnom odvjetniku. Istražni sudac u toj fazi donosi odluku o određenim istražnim radnjama, kojima se atakira na ustavna prava građana, što znači primjerice, da u toj pretkaznenoj fazi postupka, samo istražni sudac može dozvoliti da se obavi pretraga nečijeg doma, u cilju da policija u tom domu nađe kvalitetne dokaze.

SUDIJA ORIE: Objasnili ste za koje aktivnosti je bio potreban istražni sudija. Ja bih sada hteo da znam: Da li bi istražni sudija mogao, na svoju inicijativu ili inicijativu policije, ali bez mešanja državnog javnog tužioca, na primer, da li bi mogao da ode na uviđaj ili je on zavisio od inicijative koju će preduzeti državni javni tužilac?

SVEDOK ŽGANJER: Ako je istraga pokrenuta i vodi je istražni sudac, a uviđaj u predmetu zbog kojeg je pokrenuta ta istraga nije obavljen, istražni sudac naravno to može provesti po vlastitoj, autonomnoj procjeni. U pretkaznenoj fazi postupka, istražni sudac odlučuje hoće li primjerice izići na uviđaj, ako ga policija obavijesti da je na određenoj lokaciji pronađeno neko mrtvo tijelo. I tada on donosi odluku, i tada izlazi na lice mjesta, i tu je zapravo osoba koja izravno rukovodi obavljanjem očevida. Ali ako smijem dopuniti ovo vaše pitanje, u ovoj pretkaznenoj fazi postupka, pitanje otkrivanja počinitelja i prikupljanja kvalitetnih dokaza nije od posebnog interesa istražnog suca. To je primarno interes policije kao tijela otkrivanja i državnog odvjetnika koji u postupku otkrivanja kaznenih djela daje svoj kvalitetan doprinos. Taj postupak nije poseban predmet interesa istražnog suca. On očekuje da mu se nakon tog postupka podnese istražni zahtjev određene osobe sa dovoljno kvalitetnim i prihvatljivim dokazima da je ona počinila to kazneno djelo.

SUDIJA ORIE: Da. Ali kako sam ja shvatio u pretkrivičnoj istrazi, aktivnost istražnog sudije se može pokrenuti samo na osnovu informacija policije. Ako se ne slažete, to bih rado čuo. Gospodine Mikuličić, ja imam još jedno pitanje. Vi ste nas upozorili... ali možda bi prvo trebalo da obratim pažnju da li se svedok slaže ili ne. Trebalo bi da mu dam priliku da objasni. Voleo bih

da razmislite o tome, o mom pitanju, pa da se sutra vratimo na to, gospodine Žganjer. Sada smo malo pod vremenskim pritiskom.

SVEDOK ŽGANJER: Složio bih se s vama, časni Suče, da u pretkaznoj fazi postupka istražni sudac odlučuje o izlasku na lice mjesta gotovo uvijek po dojavi policije o nekom izvanrednom događaju.

SUDIJA ORIE: Da. Hvala vam. Gospodine Mikuličiću, jedno pitanje. U pogledu dokaznog predmeta broj P906,... ne, hoću da kažem, dokaznog predmeta Odbrane broj D906, vi ste nas upozorili... da je to uredba o organizaciji i radu u domenu nadležnosti pravosuđa u slučaju rata. Vi ste nas upozorili na problem sa prevodom. Sada, gledajući u dokazni predmet Odbrane broj D908 koji je Zakon o...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: *(preklapanje govornika)* ...slična je situacija u vezi sa svim dokumentima.

SUDIJA ORIE: U redu. Onda je to razumljivo, pošto sam ja primetio da se sudski dokumenti tamo nalaze.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: *(preklapanje govornika)* ...greška prevodioca.

SUDIJA ORIE: Da. Da li vi možda imate prevod, na primer, za dokazni predmet Odbrane broj D908, primetio sam da u naslovu iznad člana 13 stoji „struktura“; a koliko ja vidim, to se odnosi na strukturu pravosuđa ili strukturu sudova, znači, to je nepotpun prevod. Možete li zatražiti precizan pregled celog prevoda?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Tako ćemo i uraditi, časni Sude, uskoro očekujemo službeni prevod, u kratkom vremenskom roku, ali ne znam kada.

SUDIJA ORIE: Da. Onda završavamo sa radom za danas. Gospodine Žganjer, ja ću vas opet uputiti da ni sa kim ne treba da razgovarate o vašem svedočenju, o onome što ste svedočili niti o onome o čemu ćete tek svedočiti. Želimo da vas vidimo opet sutra u 9.00 časova ujutru, u istoj sudnici. Prekidamo sa radom do srede 12. novembra u 9.00 časova u sudnici broj 1.

Sednica je završena u 13.53 h.

Nastavlja se u sredu, 12. novembra 2008. godine, u 9.00 h.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje